Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 159 (8649). ● 21 август, 1985 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетида

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ Касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитети 1984—85 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва харид қилишни кўпайтириш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқдилар.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда қайд этилишича, мамлакат қишлоқ хўжалиги ва агросаноат комплексининг бошқа тармоқлари меҳнатчилари социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, қиш фаслида гўшт, сут ва бошқа ферма маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтиришга, чорва ва парранда маҳсулдорлигини оширишга эришдилар. Мусобақанинг кўпгина қатнашчилари ўтган қишловнинг мураккаб шароитларига қарамай, социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар, жамоат чорвачилигининг самарадорлигини анча оширишни таъминладилар.

Қарорда таъкидланадики, партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органлари меҳнат коллективларини юксак пировард натижаларга эришиш учун курашга, чорвачилик маҳсулоти етиштиришни ўстириш ҳамда унинг сифатини оширишнинг мавжуд резервлари ва имкониятларидан янада тўла-тўкис фойдаланишга сафарбар қилишда социалистик мусобақанинг таъсирчанлиги ва унинг ролини ошириш соҳасида анчагина иш қилдилар.

Мусобақа давомида агросаноат комплекси корхоналари ва ташкилотлари ўртасидаги ўзаро муносабатлар такомиллаштирилди, алоқалар мустаҳкамланди. Чорвачиликда хўжалик ҳисобини, коллектив пудратни ҳамда меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг бошқа илғор формаларини кенг жорий қилиш асосида иқтисодий тежаш ва тежамкорликни кучайтириш, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалиги ва агросаноат комплекси бошқа тармоқлари ходимларининг меҳнат ғайратини кучайтириш тадбирлари амалга оширилди.

Чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга омихта ем, гўшт ва сут, озиқ-овқат, микробиология саноати, балиқ хўжалиги, сельхозтехника корхоналарининг коллективлари салмоқли ҳисса қўшдилар, улар юқори сифатли омихта ем ва озуқага қўшиладиган моддалар ишлаб чиқаришни ҳамда колхоз ва совхозларга етказиб беришни кўпайтирдилар, чорвачилик фермалари ва комплексларига техникавий хизматни, сермеҳнат жараёнларни механизациялашни, маҳсулот қабул қилиш ва қайта ишлашнинг ташкил этилишини яхшиладилар.

Шу билан бирга, қарорда қайд этилганидек, айрим районларда, колхоз ва совхозларда чорвачилик маҳсулоти етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш, чорва ва парранда маҳсулдорлигини ошириш учун мавжуд имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланилмади. Ўзбекистон ССР, Қирғизистон ССР, Олтой ўлкаси, Волгоград, Горький, Калинин, Кемерово, Киров, Оренбург, Семипалатинск ва Чита областларининг хўжаликлари гўшт ва сут етиштириш ҳамда харид қилишни ўтган қиш фаслига нисбатан камайтириб юбордилар.

Йўл қўйилган қолоқликка кўп жиҳатдан чорвадорларнинг коллективларидаги ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий иш даражаси етарли эмаслиги, социалистик мусобақани ташкил этишда катта камчиликларга йўл қўйилганлиги, серунум меҳнат қилиш учун ферма ходимларига дуруст шароитлар яратиб бериш ҳақида яхши ғамхўрлик қилинмаганлиги сабаб бўлди.

Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг, агросаноат комплекси бошқа корхона ва ташкилотларининг раҳбарлари ўтган чорва қишлови якунларини синчиклаб анализ қилишлари, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш юзасидан зарур чораларни кўришлари, чорва ва парранда маҳсулдорлигини ошириш, гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда харид қилишни, юқори сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришлари керак.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитети қуйидагиларни 1984—85 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиблари деб топдилар ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотладилар:

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР

РСФСР
Украина ССР
Белоруссия ССР
Грузия ССР
Молдавия ССР
Латвия ССР

АВТОНОМ РЕСПУБЛИКАЛАР, ЎЛКАЛАР, ОБЛАСТЛАР ВА АВТОНОМ ОБЛАСТЬ

РСФСРдан — Бошқирдистон АССР, Кабарда-Балқария АССР, Шимолий Осетия АССР, Якутия АССР, Краснодар ўлкаси, Ставрополь ўлкаси, Белгород области, Вологда области, Калининград области, Калуга области, Камчатка области, Курск области, Ленинград области, Липецк области, Москва области, Новгород области, Орёл области, Рязань области;

Украина ССРдан — Днепропетровск области, Житомир области, Кировоград области, Львов области, Суми области, Харьков области, Черкасси области;

Белоруссия ССРдан — Брест области;

Қозоғистон ССРдан — Актюбинск области, Қизил-Ўрда области, Кўкчатов области, Қустаной области;

Грузия ССРдан — Ажария АССР;

Озарбайжон ССРдан — Нахичеван АССР;

Тожикистон ССРдан — Тоғли Бадахшон автоном области;

Туркманистон ССРдан — Красноводск области.

Қуйидагилар ғолиб деб топилиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди:

200 та қишлоқ райони;

1000 та колхоз, совхоз, хўжаликлараро ва бошқа корхоналар ҳамда ташкилотлар коллективлари.

Озарбайжон ССР, Литва ССР, Арманистон ССР, Туркманистон ССР, Қалмоқ АССР, Мари АССР, Мурманск, Тула, Закарпатье, Николаев ва Гомель областларининг 1984—85 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида яхши натижаларга эришган қишлоқ хўжалиги ва агросаноат комплекси бошқа тармоқлари меҳнатчиларининг ижобий иши қайд этилди.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитети 1984—85 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан колхозларнинг, совхозларнинг, бошқа корхона ва ташкилотларининг ходимларини, шунингдек мусобақанинг барча қатнашчиларини астойдил ва самимий табрикладилар ҳамда улар чорвачилик маҳсулоти етиштиришни мунтасил кўпайтириш ва сифатини ошириш, ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли туғаллаш учун социалистик мусобақадаги ғайрат-шижоат жўшқинлигини камайтирмайдилар ва КПСС XXVII съездини зарбдор меҳнат билан кутиб олиб, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишда янги муваффақиятларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетида

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети 1984—85 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун иттифоқдош ва автоном республикалар, ўлкалар, областлар, автоном округлар, районларнинг, колхозлар, совхозлар, хўжаликлараро ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари коллективларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқиб, қуйидагиларни ғолиблар деб топдилар ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотладилар:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАН

1. Оржоникидзе райони
2. «Коммунист» колхози, Оржоникидзе райони
3. «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхози, Оҳангарон райони
4. «Чиноз» совхоз-техникуми, Чиноз райони
5. С. Раҳимов номли совхоз, Оҳангарон райони

Тошкент область партия комитетида

УЛКАН КЎПРИК — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

СССР ТРАНСПОРТ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИ 7-КЎПРИК ҚУРИЛИШИ ТРЕСТИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ СИРДАРЁ УСТИДАН ЎТАДИГАН ТЕМИРЙЎЛ КЎПРИГИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИШ ЮЗАСИДАН ТАШАББУСИ ТЎҒРИСИДА

7-кўприк қурилиши тресги коллективи партия XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун меҳнат вахтасига туриб, зиммасига юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Коллектив Сирдарё устидан ўтадиган темирйўл кўпригини муддатидан илгари, 1985 йилнинг декабрида фойдаланишга топширишга аҳд қилди. Объектда иш бригада пудрати усули билан сирғалувчи график асосида кун-тун ташкил этилган, трест бошқарувчиси Н. А. Адейшвили раҳбарлигидаги қурилиш штаби оператив ишламоқда. Бу 1984 йил қурилиш-монтаж ишлари планини 138 процент, шу йилнинг биринчи ярим йиллик планини 159 процент қилиб бажариш имконини берди.

А. И. Лисенков раҳбарлигидаги бригада юксак меҳнат унумдорлиги намуналарини намойиш қилмоқда, бу коллектив кўприкнинг металл қурилмаларини монтаж қилиш муддатларини 1,5 баравар қисқартирди.

Коллективнинг ватанпарварлик ташаббуси «Средазтрансстрой», «Средазстроймеханизация» трестлари, кўприкка томон борадиган темирйўллар қурилишида иштирок этаётган бошқа пудрат ташкилотлари бинокорлари коллективлари томонидан кенг қўллаб-қувватланди.

Область партия комитети 7-кўприк қурилиши тресги коллективининг Сирдарё устидан ўтадиган темирйўл кўпригини муддатидан илгари — 1985 йилнинг декабрида фойдаланишга топшириш бўйича ташаббусини маъқуллади.

Ўрта Осиё темирйўли раҳбарлари Л. В. Овчинников ва К. Д. Тошпўлатовларга шу йилнинг учинчи кварталида иккита металл пролет қурилмалари ва кўприк тўсинлари етказиб берилишини таъминлаш, янги Чиноз ҳамда Меҳнат станцияларида контакт тармоғини қайта қуриш каби ишларни жадаллаштириш таклиф этилди.

Тошкентдаги «Ташметаллоснабсбит» базасига Ўзбекистон ССР Министрлар Совети фармойишига мувофиқ 7-кўприк қурилиши трестига ажратилган 1000 тонна металлнинг муддатидан илгари — 1985 йилнинг учинчи квартали давомида етказиб берилишини таъминлаш вазифаси юклатилди.

«Ахангаранцемент» бирлашмаси шу йилнинг учинчи ва тўртинчи кварталлари учун ажратилган фонд бўйича 7-кўприк қурилиши трестига цементнинг барвақт етказиб берилишини таъминлаши лозим.

7-кўприк қурилиши, «Средазтрансстрой» трестлари бошланғич партия ташкилотларига объект қурилишини муддатидан илгари туғаллаш, илғор иш усулларини жорий қилиш бўйича бригадалар, участкалар ўртасида социалистик мусобақани янада самарали ташкил этиш учун қўшимча тадбирларни амалга ошириш вазифаси юклатилди.

Чиноз район партия комитетига, район ижроия комитетига, кўприк қурилишида иштирок этаётган бинокорлик ташкилотлари коллективларига ходимларнинг меҳнати ва турмушини ташкил этишни яхшилашда, объектнинг муддатидан илгари фойдаланишга топширилишида ҳар томонлама таъсирли ёрдам кўрсатиш вазифаси юклатилди.

ЯНГИ СОВХОЗЛАРГА СУВ КЕЛДИ

ТЎРТКЎЛ, 20 август. (ЎзТАГ мухбири **П. Барнашевский**). Янги магистрал канал бугун Қирққиз қўриқ массивига сув бера бошлади. Секундига 52 куб метр сув ўтказадиган Қўлбола дарё Қорақалпоғистон экинзорларини 40 минг гектар кенгайтириш имконини беради.

Қирққиз канали дастлабки беш йилликлар даврида қурилган «Пахтаарна» суғориш системасидан бошланди. Ярим аср муқаддам ғоят қисқа муддатда қурилган система бунёдкорларининг стахановчилик услубини уларнинг бугунги издошлари давом эттиришди. Янги канал режалаштирилганидан тўрт ой барвақт ишга туширилди.

Оби ҳаётдан тўла-тўкис фойдаланилади. Сувнинг шимилишига йўл қўймаслик учун каналнинг ўзанига бетон ётқизилди. Қурилишда янги, илғор усуллардан кенг фойдаланилди. Лойиҳада кўзда тутилган монолит бетоннинг қарийб 90 проценти ўрнига йиғма темир-бетон ишлатилганлиги ишларнинг сифатига зарар етказмай, унинг таннархини анча арзонлаштириш имконини берди. «Қирққизсовхозводстрой» бирлашмасида янада самарали ишлайдиган бетон ётқизгич ясалди. Бетон қориш учун шу ердаги қумдан фойдаланилди.

— Биз дастлабки беш йилликлар ирригаторларининг меҳнатни ташкил этишдаги баъзи усулларидан фойдаландик, — дейди бирлашма бошлиғи А. Ўрунов. — 68-механизациялашган кўчма колоннанинг кучи билан объектда иш майдони вужудга келтирилди, сўнгра бошқа бўлинмаларнинг бригадалари ялпи хашарга келдилар. Шу туфайли вақтдан анча ўздик.

Канал олтита қўриқ совхоз ерларини суғоради, бу хўжаликлар тез орада 50 минг тоннадан кўпроқ пахта, кўп миқдорда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари берадиган бўлади.

Бу ерда Қўлбола дарёнинг ишга туширилишига бағишлаб ўтказилган митингда Қирққиз магистрал каналига Улуғ Ғалабанинг 40 йиллиги номини беришга қарор қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев қурувчиларни, районнинг барча меҳнатчиларини магистрал канал барвақт ишга туширилганлиги билан самимий табрикладн.

Митингда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. С. Саликов нутқ сўзлади.

ҲОСИЛИ ШИҒИЛ-ШИҒИЛ

Далаларни кўздан кечирган киши дили яйрайди. Деҳқонларнинг эрта баҳордан буён қилган меҳнатлари кўзга ташланиб турипти. Дон учун ўриб олинаётган маккажўхорининг ҳар тупида икки-учтадан бўлиқ сўта бор. Ҳар туп ғўзада эса етти-саккизтадан кўсак санаймиз.

Бу — кўпчиликнинг бир ёқадан бош чиқариб, ҳар бир тадбирни ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш учун кураш олиб борганлигидан далолат бериб турипти. Сувчилар, механизаторлар, колхозчилар бир-бирларига ҳамкор, мададкор бўлиб ўзаро бамаслаҳат иш юритдилар. Ана шулардан бири Қурбонали Қулумбетовдир. У звено етакчиси ҳамда моҳир механизатор. Шу кунгача у қатор ораларига еттинчи марта ишлов берди. Экинларни ўз вақтида озиқлантирди. Шунинг учун ҳам далаларда мўл ҳосил тўпланмоқда.

— Коллективимизда бундай миришкорлар кўп, — дейди Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг бригадири А. Адашев, — Ўтаган Мирзааҳмедов, Умурзоқ Қувондиқов, Эшмат Мирзабобоев, Анорбой Ўтанов, Салимбой Эргашевлар ҳам ўзларига топширилган ишни сидқидилдан бажариб келмоқдалар. Улар сув қўйган пайкаллардаги ғўзалар кун сайин яшнаб, ҳосилига ҳосил қўшмоқда.

Бу бригадага 63 гектар пахта майдони бириктилган. Деҳқонлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганлар. Бундан ташқари 45 гектар ерда каноп ўстирилмоқда. Бу қимматбаҳо экин ҳосилдорлиги 200 центнердан кам бўлмайди. Дала ишлари ана шу юксак мажбуриятга яраша ташкил этилган. Илғор пахтакорлар ғўза парваришини давом эттириш билан бирга йиғим-теримга тайёргарликни ҳам бошлаб юбордилар.

Шу райондаги «Ўзбекистон» колхозининг коммунист, II ва III даражали Меҳнат шуҳрати ордени кавалери, уста пахтакор Василий Ким раҳбарлик қилаётган бригада азаматлари ҳам дала ишларини намунали ташкил этиб, мўл ҳосил тўпламоқдалар.

М. ҲАСАНОВА.

ОЛИМЛАР — ПАХТАЧИЛИК КОМПЛЕКСИГА

В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Фанлари академияси ўсимликшунослик ва селекция бўлими бюросининг ҳамда ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими президиумининг 20 август куни Тошкентда бўлиб ўтган қўшма мажлисида пахта етиштиришни кўпайтириш, унинг нобуд бўлишини камайтириш ва ундан олинадиган маҳсулот сифатини яхшилаш ишида мамлакат олимларининг вазифалари муҳокама қилинди. Мажлисда Москва, Ўзбекистон, Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистондаги пахтачилик соҳасида тадқиқот ишлари олиб бораётган бир қанча муассасаларнинг раҳбарлари ва илмий ходимлари, қишлоқ хўжалиги ташкилотларининг ходимлари ҳам иштирок этдилар.

Пахтани қайта ишлайдиган корхоналар толанинг сифатига қараб ҳосилни қабул қилиб олаётган шароитда Ўзбекистон пахтачилик комплексининг дастлабки йилги фаолияти якунлари таҳлил этилди. Пировард маҳсулот сифатини оширишнинг иқтисодий омиллари 1983 йилдагига нисбатан тола чиқишни қарийб беш процент кўпайтириш имконини берганлиги айтиб ўтилди.

Мажлисда селекция ва уруғчилик ишини анча яхшилаш, унга биотехнология методларини кенг жорий этиш зарурлиги тўғрисида гапирилди. Пахтачилик тезпишар, вегетация муддати 110—120 кунгача давом этадиган, интенсив типдаги, касалликларга, шунингдек баҳор ва ёзда об-ҳаво инжиқликларига чидамли навларга муҳтожлик сезмоқда. Ўрта Осиё регионида сув танқислиги кучайиб бораётганлиги муносабати билан маҳсулот етиштиришга кам сув талаб қиладиган, шўр сувга бардошли навлар яратишга олимларнинг эътибори жалб қилинди.

Тадқиқотчиларнинг бўйи 40 сантиметргача бўлган пакана ғўза яратишга оид ишлари истиқболли деб топилди. Бу эса ғўзани парвариш қилиш ва ҳосилни йиғиштириб олишни механизациялаш даражасини кескин ошириш, пахта толаси таннархини камайтириш имконини беради. Тошкент областидаги «Политотдел» колхозининг тажриба даласида ана шундай навлардан бири синовдан муваффақиятли ўтмоқда.

Сўзга чиққан кишилар пахтачиликда агротехника умуман юксак даражада эканлигини қайд этиб, ғўзани парвариш қилишга табақалаштириб ёндашиш зарурлигига эътиборни қаратдилар. Навларнинг ўзига хос тафовутларига нисбатан бепарволик, агрономия назорати етарли даражада бўлмаслиги ҳосилнинг кўп миқдорда нобуд бўлишига олиб келади.

Ҳосилни машинада териб олиш миқдорини кўпайтириш билан боғлиқ проблемалар комплекси кўриб чиқилди. Янги, юксак унумли терим машиналарини яратиш борасидаги ишларни кучайтириш билан бирга хўжаликларнинг йиғим-теримда техникадан кенг фойдаланишини бутун чоралар билан рағбатлантириш зарурлиги таъкидланди.

Илмий асосланган алмашлаб экишни жорий этиш тупроқ унумдорлигини оширишнинг муҳим резервидир. Бу иш пахтакор республикаларда ҳозирдаёқ яхши самара бераётганлиги, айни вақтда минерал ўғитларга кам харажат сарфлаб, пахта ва озуқа экинлари етиштиришни кўпайтиришга кўмаклашаётганлиги уқтириб ўтилди.

Мажлисда пахтачилик комплексининг барча участкаларида фан ва техника ютуқларини тезроқ жорий этишга оид конкрет тадбирлар белгиланди. Бу тадбирлар қишлоқ хўжалигининг ана шу муҳим тармоғини жадал ривожлантиришни таъминлаши зарур.

(ЎзТАГ).

Газетанинг бугунги сонига хабар қиладилар

ҚИШЛОВГА НАМУНАЛИ ТАЙЁРГАРЛИК КЎРАМИЗ, ЮТУҚЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАЙМИЗ

ҒОЛИБЛАРГА ФАХРИЙ ЁРЛИҚЛАР ТОПШИРИЛДИ

ОҲАНГАРОН

Райондаги С. Раҳимов номли совхоз меҳнаткашлари 1984—1985 йил чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш бўйича ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

Куни-кеча хўжаликда ана шу юксак мукофотни топшириш муносабати билан тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Совхоз чорвадорларига Фахрий ёрлиқни область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари С. Т. Тошқулов топширди. Йиғилишда сўзга чиққан соғувчи Ш. Умарова, ем-хашакчилик звеноси бошлиғи С. Нуриддинов, қўйчилик бригадаси бошлиғи К. Холиқов ва совхоз директори С. Балашов ўртоқлар хўжалик чорвадорлари бу юксак мукофотга жавобан янада зўр ғайрат-шижоат кўрсатиб ишлашга аҳд қилганликларини айтдилар. Совхозда сут ишлаб чиқариш планини 110 процентга, гўшт ишлаб чиқариш планини 115 процентга етказиб бажариш, совлиқлардан олинган қўзиларни тўла сақлаб қолиш учун кураш авж олдириб юборилди.

ЧИНОЗ

Райондаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми меҳнаткашлари ишлаб чиқаришга фан ва илғор тажриба ютуқларини жорий этиб, йилдан-йилга кўрсаткичларини яхшиламоқдалар. Улар 1984—1985 йил чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб яхши натижаларга эришдилар. Гўшт, сут етиштиришни кўпайтириб, мусобақа ғолиби бўлдилар.

Совхозда кеча юксак мукофот — КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Фахрий ёрлиқни Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари С. М. Нестеренко топширди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари юксак мукофотга жавобан янада фидокорлик кўрсатиб ишлашга аҳд қилдилар. Улар беш йилликнинг якунловчи йили план ва топшириқларини ҳамма соҳалар бўйича ошириб бажаришга, қишловга намунали тайёргарлик кўриб, ютуқларини янада мустаҳкамлашга сўз бердилар.

ГУЛЛАР ШАҲРИДА ТОШКЕНТ НАФАСИ

Ўзининг 60 йиллик шонли тўйини нишонлаш арафасида турган ўзбек кинематография аҳли бу байрамга қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Қутлуғ сана муносабати билан кино санъаткорлар турли даврларда яратилган фильмларни кенг тарғиб қилмоқдалар. Кинокўрсатувлар олдидан актёрлар билан учрашувлар ўтказиш, фильмлардан сўнг давра суҳбатлари ташкил этишга кўпроқ эътибор берилаётир.

Томошабинлар билан яқин мулоқотда бўлишда областларда ўтказиладиган ўзбек совет киноси кунлари катта аҳамият касб этади. Шу муносабат билан куни кеча Тошкентдан бир группа кино санъаткорлар Наманганга жўнаб кетдилар. Гуллар шаҳрида «Даҳонинг ёшлиги», «Жонтойнинг қасами», «Севги афсонаси» каби бадиий фильмлар билан бир қаторда кўплаб ҳужжатли ва мультфильмлар ҳам намойиш этилади.

Ж. АСАДОВА.

70 ОИЛАГА СОВҒА

Уй-жой қурилиш трестининг Виктор Михайлов Тутинин раҳбарлик қилаётган комплекс бригадаси коллективи доим вақтдан ўзиб ишламоқда.

Бинокорлар зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли уддаламоқдалар. Куни кеча улар катта меҳнат ғалабасини қўлга киритишди. Чилонзор массивининг Д-19 кварталида 70 хонадонга мўлжалланган уй-жойни қўлдан чиқардилар. Планировкаси анча яхшиланган бу беш қаватли бино ҳа демай тошкентлик оилаларни ўз бағрига олади.

М. ФЕЛЬДМАН,
бинокор-инженер.

Ҳамқишлоқлари ҳузурида

БУГУН Оржоникидзе район «Қизил Ўзбекистон» колхозининг «Дўстлик тароналари» ансамбли ўз колхозчилари ҳузурида ҳисобот концертини намойиш этади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳакимжон Нишонов раҳбарлигидаги бадиий коллектив аъзолари бу кунга пухта ҳозирлик кўрдилар. Репертуар янги куй, қўшиқ ва рақслар билан бойитилди.

Ансамбль аъзолари ўзлари учун мўлжаллаб тиктирилган 30 минг сўмлик жилоли кийимларни биринчи марта кийиб саҳнага чиқадилар.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ДОКЛАДГА КИРМАГАН ГАПЛАР

Олмалиқдаги маиший химия заводи коллективи ўтган йилги топшириқларни барбод қилган эди. Етти ойлик план ҳам бажарилмади. Маиший химия моллари цехи корхонанинг энг йирик участкаларидан бири ҳисобланади. Бу ерда 50 хилдан кўпроқ маҳсулот тайёрланиши керак. Лекин амалда тайёрланаётган маҳсулот ҳажми ошмаяпти. Тўғри, ўтган ойларда янгидан уч хил маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Лекин эҳтиёж барибир қондирилмаяпти.

Рақамларга мурожаат қилайлик. Июнь ойида корхона 710 тонна маҳсулот тайёрлаши лозим бўлгани ҳолда 447 тонна ювиш воситалари чиқарилди. Июль ойида ишда бироз силжиш бўлди-ю, аммо турлар бўйича план бажарилмади. Ювувчи моддалар планда белгиланганидан 143 минг сўмлик кам тайёрланди. Сабабини суриштирсангиз таъминот бўлимини айбдор қилиб кўрсатишади. Лекин мавжуд имкониятларни ишга солиш устида ҳеч ким бош қотирмайди.

Маиший химия моллари ишлаб чиқарувчи цех партия ташкилотининг бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида мавжуд аҳвол атрофлича таҳлил қилинди. Цех партия ташкилоти секретари Н. Крючковнинг доклади юзасидан музокараларда сўзга чиққан катта мастер Л. Губаркова, мастер Н. Зварич, ишчи Ш. Қўшбоева ,слесарь, В. Марченко ва бошқалар кўпроқ докладда тилга олинмаган масалалар устида тўхталдилар.

— Ҳисобот даврида цех коммунистларининг йиғилиши белгиланган муддатларда ўтиб турмади, — деди область партия комитети аъзоси, кранчи М. Бауэр. — Мавжуд камчиликлар йиғилишларда атрофлича муҳокама қилиниб, уларни тугатиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланганда бунчалик қолоқлик содир бўлмасди. Партия йиғилиши тарбия мактабидир. Йиғилишларда коммунистлар ҳисоб бериши, топширилган иш участкаси учун масъулиятни ҳис этиши керак.

Ҳақиқатан ҳам ҳисобот даврида йиғилишлар ҳар икки ойда бир марта ўтказилган эди. Лекин докладда бунинг сабаби айтилмади. Цех партия ташкилоти секретари Н. Крючков билан йиғилиш охирида қилган суҳбатимизда бу маълум бўлди. Демак, партия Устави талаблари қандай бажарилаётганлигини завод партия бюроси ҳам жиддий назорат қилмаган.

Цех партия ташкилоти йиғилишига партком секретари Э. Ортиқбоев иштирок этмади. У турли хил хўжалик ишларини баҳона қилиб ,ўзини четга олди. Ваҳоланки, цех партия ташкилотларидан биринчи бўлиб шу ерда ҳисобот-сайлов йиғилиши ўтаётган эди. Биринчи йиғилишда партбюро секретари қатнашиб, қандай тайёргарлик кўрилганлиги ва йиғилиш қандай ўтганлигини таҳлил қилиши керак эди.

Йиғилишда кўпгина коммунистлар сўзга чиқиб, йўл қўйилган камчилик сабабларини ўзларича тушунтиришга ҳаракат қилдилар.

— Меҳнат интизоми бўшашиб кетганлиги учун ҳам планлар бажарилмай қоляпти, — деди цех бошлиғи У. Мирaлимов. — Етти ой давомида содир бўлган прогуллар натижасида 408 ишчи куни йўқотилди.

Цехда ҳаммаси бўлиб 120 киши ишлайди. Лекин қисқа вақт ичида қандай қилиб 408 ишчи куни йўқотилганига цех бошлиғининг ўзи ҳам жавоб бера олмади. У умумий сабабларни рўкач қилишдан нарига ўтмади. Бу коммунистларнинг йиғилишга олдиндан тайёргарлик кўрмаганликларини, мавжуд аҳволни ўзларича иқтисодий таҳлил қилмаганликларини кўрсатиб турарди.

— Йиғилиш тўғрисидаги эълонни кўрмадим, — дейди коммунистлардан Л. Козина. — Одамлардан эшитиб мажлисга келдим. Ҳисобот докладини тайёрлаш пайтида биздан ҳеч ким ҳеч қандай фикр сўрамади. Чамаси секретарнинг ўзи нима истаса шуни ёзганга ўхшайди. Докладга ташкилий-партиявий, оммавий-сиёсий ишлар ҳақида бир жумла ҳам киритилмаган. Ваҳоланки бу соҳадаги камчиликлар талайгина. Уларни атрофлича таҳлил қилиш, ташкилий — партиявий, идеологик ишларни такомиллаштириш юзасидан фикрлар билдириш, вазифалар қўйиш керак эди.

Ҳисобот даврида цех партия ташкилоти сафи кенгаймади. Ваҳоланки, цехда 22 комсомол аъзоси бор эди. Уларни партия сафияга тайёрлаш устида цех партия ташкилоти раҳбарлари қайғуришмади. Умуман жамоат ташкилотларига раҳбарлик қониқарли аҳволда эмас. Касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли пости аъзолари актив ҳаракат қилганларида цехда иш вақти беҳуда йўқолмас, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планлари ортиғи билан бажарилган бўлар эди.

Беш йилликнинг сўнгги йили учун корхона коллективи ўз зиммасига муҳим мажбуриятлар қабул қилган. Шу мажбуриятларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан маиший химия моллари цехи коллективининг иш натижасига боғлиқдир. Цех партия ташкилоти коллектив эътиборини аниқ мақсад сари йўналтириши, ҳисобот ва сайлов йиғилишида билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазаларни амалга ошириш чораларини кўриши керак.

О. ХУШНАЗАРОВ.

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА—27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

БИЗ ҲАМ ҚЎШИЛДИК

РЕСПУБЛИКАМИЗ 18 ишлаб чиқариш илғорларининг КПСС XXVII съезди шарафига 27 зарбдор ўн кунлик ўтказиш, уларнинг ҳар бирини юксак меҳнат кўрсаткичларига эришиш билан нишонлаш юзасидан бошланган ташаббуси районимиздаги барча саноат корхоналари қатори бизнинг фабрикамизда ҳам қизғин маъқуллаб кутиб олинди. Цехлар ва сменалар, бригадалар коллективлари, айрим ишчи-хизматчилар шу ташаббусга қўшилиб, янги-янги меҳнат марраларини белгиладилар. Эндиликда эса ваъдани шараф билан уддалаш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Шу сабабли ҳам ўн кунликлар меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан тугалланаяпти. Айрим ишчи-хизматчилар смена нормасини 1,5 баравар ва ундан ҳам ошириб бажаришга эришмоқдалар.

Бригадамиз аъзолари ҳам бу ватанпарварлик ҳаракатида фаол қатнашишга қарор килдилар. Зиммамизга социалистик мажбурият олишдан олдин барча имкониятларимизни ҳисоблаб чиқдик. Айниқса резервларни ишга солиш қандай самара бериши мумкинлигини инобатга олдик. Иш вақтидан, мавжуд асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш юзасидан қатор ташкилий тадбирларни белгиладик.

Шунга асосан, машина-механизмларнинг доим ишга соз ҳолда туришига алоҳида эътибор бермоқдамиз. Ҳар куни смена охирида асбоб-ускуналарни бир карра кўздан кечирамиз. Уларнинг энг муҳим узеллари ва қисмларига алоҳида эътибор берамиз. Арзимаган камчилик аниқланса, уни пайсалга солмасдан дарҳол бартараф этишга ҳаракат қиламиз. Агар бу ишни ўз кучимиз билан уддалай олмасак, ремонтчиларга мурожаат қиламиз. Лекин кейинги вақтларда уларга камдан-кам илтимос қиладиган бўлдик Чунки бригадамиз аъзоларининг техник билими анча ошди. Улар ихтиёрларидаги асбоб-ускуналарнинг «тилини» яхши билиб олишган. Шунинг учун ҳам унча-мунча камчиликларни ўз кучимиз билан тузатамиз.

Биз алоҳида аҳамият билан қараган яна бир тадбир бор. У ҳам бўлса, бригадамиз аъзоларининг малакасини ошириш, уларга ўхшаш касбларни ўргатишдир. Тажриба бригада аъзолари қанчалик кўп касбларни билишса, унинг самараси шунчалик яхши бўлишини кўрсатиб турибди. Шуни ҳисобга олиб, бу масала юзасидан ҳам маълум ишларни қилдик. Жумладан, ишчилар курсларда илғор иш усулларини ўрганишди. Айни вақтда қатор қўшимча касбларни эгаллашди. Натижада бригада аъзоларининг бирортаси қандайдир сабаблар билан ишга чиқмай қолса, унинг ўрни билинмайдиган бўлиб қолди. Чунки, бошқа бир ишчимиз унинг вазифасини бемалол бажараверади.

Шундан сўнг зиммамизга оширилган мажбурият олдик. Биз мамлакатимиз коммунистларининг олий анжумани очиладиган кунгача пландагидан ташқари 14,5 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдик. Бу меҳнаткашлар эҳтиёжлари учун қўшимча 600 та гилам етказиб берилади, демакдир.

Коллективимизга 14 нафар малакали ишчи бирлашган. Уларнинг ҳаммаси ўз касбини пухта биладиган мутахассислардир. Гилам ишлаб чиқариши билан боғлиқ бўлган барча операцияларни тез ва соз бажара оладилар. Ягона оила аъзоларидек аҳил ва иноқ бўлиб кетган ишчиларимиз ҳар соҳада бир-бирларига кўмакдош, зарур бўлса ёрдамларини аямайдилар. Чунки, эндиликда коллектив муваффақияти ҳар бир бригада аъзосининг ютуғи, камчилиги эса ҳар бир бригада аъзосининг камчилиги бўлиб қолган. Гиламчиларимиз аввало коллектив ютуғидан манфаатдордирлар. Ишимиз кўрсаткичлари қанчалик яхши бўлса, уларнинг моддий манфаатдорлиги ҳам шунчалик юқори бўлади. Шу сабабли ҳам ҳамма бутун маҳорати ва тажрибасини сафарбар этиб, сидқидилдан ишламоқда. Кўп жиҳатдан худди шу туфайли ҳам коллективимиз иши кўрсаткичлари ой сайин яхшиланиб бормоқда.

Бригадамиз аъзолари ўн кунликларда кўнгилдагидек ишламоқдалар. Кўпинча беллашувда ғолиб келишмоқда, мукофотли ўринларни эгаллашаяпти. Чунки ҳар ўн кунликда юзларча сўмлик қўшимча маҳсулотлар ишлаб чиқаришга эришмоқдамиз. Ишимизнинг сифати ҳам тобора яхшиланиб бормоқда. Бу коллективимизнинг меҳнатда янги-янги ютуқларга интилишини янада кучайтирмоқда.

Эришаётган бу ютуқларда тажрибали ишчиларимизнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Айниқса, Лимера Ширинская, Собир Машариповлар меҳнатда касбдошларига намуна бўлмоқдалар. Улар топшириқларни доим 1,5 баравар ва ундан ҳам ошириб бажаришга эришмоқдалар. Ўз тажрибаларини ёшларга ўргатиб, уларнинг ҳам илғорлар сафига етиб олишларига кўмаклашмоқдалар.

Бригадамиз аъзолари эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун бундан буён ҳам ҳормай-толмай меҳнат қилаверадилар. Биз ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, илғор иш усуллари ва прогрессив технологияни қўлланиш йўлидан бораверамиз. Бу меҳнатимиз шиори бўлиб қолаверади.

Д. ТЕШАБОЕВ,
Товоқсой маиший химия фабрикаси гилам цехининг комплекс бригадаси бошлиғи.

МЕТАЛЛОЛОМ— ВАТАНГА

Тошкент областида 1985 йилнинг августида металлолом тайёрлаш (топшириш) планининг бажарилиши тўғрисида (19 августгача ойлик планга нисбатан процент ҳисобида).

МАЪЛУМОТ

Шаҳарлар:	
Олмалиқ	47,8
Бекобод	45,6
Наримонов	45,0
Оҳангарон	36,2
Ангрен	33,6
Чирчиқ	32,0
Янгиобод	28,9
Янгийўл	26,8
Районлар:	
Пискент	47,6
Коммунистик	46,1
Ўрта Чирчиқ	41,8
Ғалаба	41,2
Бекобод	35,2
Чиноз	33,6
Оққўрғон	33,3
Оҳангарон	28,0
Тошкент	26,3
Бўка	25,1
Янгийўл	18,5
Паркент	17,9
Калинин	17,1
Бўстонлиқ	16,3
Орджоникидзе	15,6
Область бўйича	35,2

◆ «ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»»нинг Ўртаовул ремонт-механика заводида стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган мусобақа тобора авж олиб бораяпти. Унда фаол қатнашаётган фрезерчи Мўътабар Турсунқулова ва слесарь Абдумалик Абдукаримовлар меҳнатда касбдошларига намуна бўлишяпти. Улар нормани доим ортиғи билан бажаришмоқда.

В. СИРОТКИН фотолари.

АНЪАНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТОШКЕНТДА ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИ КУНЛАРИ

ЎТГАН шанба ва якшанба кунлари пойтахтда область районлари кунлари давом эттирилди. Оҳангарон, Бўка, Ғалаба районлари партия, меҳнат ва уруш ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, социалистик мусобақа ғолиблари, турли ватанпарварлик ҳаракатларининг ташаббускорлари, ёшлар вакиллари В И. Ленин номидаги Марказий музейнинг Тошкент филиали экспонатлари билан танишганларидан сўнг анъанага кўра Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлдилар. Бу ердаги кинолекторий залида кўргазма раҳбарлари билан қизиқарли мавзуларда суҳбатлар ўтказилди. Меҳмонлар учун «Келинлар қўзғолони» деб номланган янги бадиий фильм намойиш этилди.

Шундан сўнг районларнинг вакиллари Ленин комсомоли номидаги маданият ва истироҳат боғида дам олиб, ҳордиқ чиқаришди. Бу ерда Тошкент шаҳар ижроия комитетининг духовой оркестри, маданият ва истироҳат боғидаги «Севинч» вокал-чолғу ансамбли санъаткорлари концерт программаларини намойиш этдилар.

Калинин ва Коммунистик районлари меҳнаткашлари эса якшанба куни Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси экспозициялари билан танишганларидан сўнг .Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғида дам олдилар. Октябрь райони маданият уйининг «Баёт» халқ ансамбли ҳамда қўғирчоқ театри санъаткорлари уларнинг хизматида бўлишди.

ОҒЗАКИ АГИТАЦИЯНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТАЖРИБАСИДАН

ЛЕКТОРДАН НИМАНИ КУТАМИЗ?

Баъзан шундай бўлади: район партия комитети ёки «Билим» жамияти район ташкилотига муайян бир коллективда суҳбат ўтказиш учун лектор юборишни сўрашади. Шунда лекцияга кимлар таклиф этилади, уларни қайси масалалар қизиқтиряпти, сўнгги марта бу ерда қайси мавзуда лекция ўқилган, деб сўраб қолсангиз партия ташкилотларининг секретарлари нима дейишни билишмайди. Ҳолбуки буларсиз меҳнаткашлар ўртасида лекция пропагандасини режали, аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда олиб бориш, унинг самарадорлигини таъминлаш тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Биз КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми талаблари асосида районда лекция пропагандасини қайта қуришни амалга оширар эканмиз бу ишда жиддий камчиликлар, ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар кўплигини тўла ҳис этдик. Маълум бўлишича, оғзаки агитация билан шуғулланувчи ташкилот ва муассасалар ўз ҳолича иш кўрар экан. Улар кўпроқ миқдор кўрсаткичлари билан машғул бўлиб, ўқилаётган лекциялар савияси билан етарлича қизиқишмасди. Лекцияларнинг тематик йўналишини белгилашда ҳам кўпгина хатоларга йўл қўйиларди. Бунинг устига меҳнаткашлар ўртасида суҳбатлар ўтказишга етарли маълумот, малакага эга бўлмаган ташвиқотчилар жалб этиларди.

Район партия комитети лекция пропагандасини қайта қуриш бўйича комплекс тадбирлар ишлаб чиқар экан ,уларда ана шу камчиликларни бартараф этиш, оғзаки агитациянинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги ролини янада оширишга катта эътибор берди. Бу тадбирлар район партия комитети бюросининг шу йил март ойида бўлиб ўтган мажлисида кўриб чиқилиб, тасдиқланди.

Лекция пропагандасини қайта қуришга киришар эканмиз ,энг аввало лекторлар сифат составини яхшилаш, оғзаки агитацияда қоғозбозликка чек қўйиш чораларини кўрдик. Ўтказилган аттестация натижасида 121 нафар лекторга район миқёсида, 264 нафар лекторга қуйи ташкилотларда суҳбатлар ўтказиш ҳуқуқи берилди. Бундан ташқари меҳнаткашлар ўртасида ташвиқот олиб боришга район партия комитетининг 29 нафар штатсиз лектори жалб этилган.

Белгилаб қўйилган тадбирларни амалга ошириш йўл-йўриқларини тушунтириш мақсадида бошланғич партия ташкилотлари секретарлари, «Билим» жамияти бошланғич ташкилотлари раисларининг семинарини ўтказдик. Шундан сўнг кўпгина меҳнат коллективларида коммунистлар орасидан 94 нафар лекция пропагандаси ташкилотчилари белгиланди. Улар ўзларининг иш фаолиятларига оид низом билан танишиб чиқдилар.

Лекция тингловчиларининг билим савияси, касб-ҳунарлари, қизиқишлари, ёшларини, улар тўғрисидаги бошқа маълумотларни муфассал билмасдан ташвиқот ишларини самарали олиб бориш қийин. Шу мақсадда биз лекция аудиторияларини қайтадан паспортлаштирдик. Илгарилари район корхона, ташкилот, хўжалик ва муассасаларида лекция ўқиш учун 419 та аудитория ташкил этилганди. Паспортлаштиришдан кейин улар сони 317 тани ташкил қилди. Илгарилари 98 та аудитория номигагина мавжуд бўлганлиги маълум бўлди. Яъни уларда лекция ўқиш учун шароитлар йўқ экан.

Бу тадбирлар амалга оширилгач лекция пропагандасининг ташкилотчилари бошланғич партия ташкилотлари раҳбарлигида ҳар бир лекция пропагандаси бўйича йиллик комплекс планларни тузиб чиқдилар. Уларда йил давомида мазкур меҳнат коллективида қайси мавзуда, нечта лекция ўқилиши, аниқ белгилаб қўйилган.

Ҳозир «Билим» жамияти район ташкилотимизнинг иши ҳам план — буюртма асосида йўлга қўйилган. Ушбу план — буюртмада қайси ойда, қайси коллективга, қайси мавзуда суҳбат ўтказадиган лектор кераклиги кўрсатилади. «Билим» жамияти район ташкилоти меҳнат коллективлари буюртмасини ўз кучи билан бажара олмаса, лекция ўқишга область лекторларини таклиф этади.

Биз лекция пропагандаси билан шуғулланадиган бошланғич ташкилотлар ишини ҳам қайта қурдик. Чунончи муайян ихтисосликлар бўйича мутахассислар кўп бўлган ташкилотларга шу соҳа билимларини пропаганда қилиш вазифаси юклатилди. Масалан, РАПО мутахассислари қишлоқ хўжалик, район халқ маорифи бўлими педагогика, маъмурий органлар ҳуқуқ тартиботи, соғлиқни сақлаш муассасалари медицина билимларини тарғиб қилиш билан шуғуллана бошладилар. «Билим» жамияти район ташкилоти уларга меҳнат коллективларидан тушган буюртмаларни беради. Улар бу суҳбатни ўтказадиган лекторни тайинлайдилар ва план-буюртмаларнинг бажарилиши тўғрисида район ташкилотига ҳисоб бериб турадилар.

Районимизда ҳар ойнинг сўнгги ҳафтасидаги жума лекторлар куни деб белгиланган. Бунда ҳар бир суҳбат ишдан кейин ўтказилиб, зарур шарт-шароитларни яратишга бевосита хўжалик раҳбарлари масъулдирлар.

Партия ташкилотлари лекторлар тайёрлаш ,улар маҳоратини ошириш масалаларига эътиборни кучайтирмоқдалар. Ҳозирги пайтда район партия комитети ҳузуридаги ёш лекторлар мактабида 28 киши шуғулланмоқда. Ўрта таълим мактабларида еттита ёш лектор мактаби ташкил этилган.

Лекция пропагандасини қайта қуриш соҳасида олиб бораётган тажрибаларимиз дастлабки самараларини бермоқда. Ўқилаётган лекцияларнинг ғоявий-сиёсий савияси сезиларли даражада яхшиланди. Лекция пропагандаси меҳнат коллективлари олдида турган социал-иқтисодий вазифаларни ҳал қилишга тобора кўпроқ таъсир ўтказмоқда. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, Димитров номли колхозлар партия ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни олиб бориш соҳасида катта тажриба тўплаганлар. Уларда ўқилаётган ҳар бир лекция муайян мақсадга қаратилган, ташвиқот ишларини режали ва изчил олиб бориш таъминланмоқда. Партия сўзини оммага етказиб бераётган, тингловчиларни меҳнат зафарларига эҳтирос билан руҳлантираётган тажрибали лекторларимиз ҳам кўп. Меҳнаткашлар 11-мактаб ўқитувчиси К. М.Ягафарова, меҳнат ветерани Л. В. Фрегода, Свердлов номли колхознинг граждан мудофааси штабининг бошлиғи Х. Юсупов, Энгельс номли колхознинг касаба союз комитети раиси А. Ким, район халқ маорифи бўлимининг методисти Т. Панфиловаларнинг ҳар бир суҳбатини мароқ билан тинглайдилар.

Аммо лекция пропагандасини йўлга қўйишда ҳали ҳам қатор муаммолар учраб турипти. Районимизда ҳозир 150 нафар юқори малакали лектор бор. Лекин план-буюртмага кўра меҳнат коллективларида ойида 70 —80 та лекция ўқиляпти. Бошқача қилиб айтганда тажрибали ташвиқотчиларимизнинг тенг ярми ҳар ойда суҳбат ўтказиб туриш имкониятига эга бўлмаяптилар. Биз бошланғич партия ташкилотларига бу масалани ўрганиб чиқиш ва мавжуд малакали лекторлардан унумли фойдаланишни тавсия этдик.

Ҳали ҳам ўқилаётган айрим лекцияларнинг савияси талабга жавоб берарли эмас. Лекция пропагандасининг ташкилотчиси ёки бошланғич партия ташкилотининг секретари суҳбат ўтказилгандан сўнг дафтарчага лекциянинг савияси ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини ёзиб бериши лозим. Бироқ бугунги кунда лекциялар савиясини назорат қилиб боришнинг бу формаси бизни қониқтирмаяпти.

Худди шунингдек ўтган йили ўтказилган лекторлар аттестацияси натижалари бизни кўп мулоҳазаларга олиб келди. Яқин 2— 2,5 йил ичида район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими ходимлари ҳамда энг яхши лекторларимиз ёрдамида барча ташвиқотчилар лекцияларини чуқур таҳлил қилиб чиқиш, лекторлар билан қайтадан, яккама-якка суҳбатлар ўтказишга қарор қилдик. Умуман оғзаки агитация кадрлари малакасини оширишни янада яхшилаш мақсадида ҳар икки ойда бир марта улар учун семинар ўтказиб туришни режалаганмиз.

Районимиз меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун астойдил ғайрат қиляптилар. Уларнинг меҳнат ва сиёсий кўтаринкилигини оширишда, план ва олинган мажбуриятлар бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлашда лекторларимизнинг ҳам ҳиссалари бор.

Г. АСЕДОВА,

Ғалаба район партия комитетининг секретари.

ЁШЛАРНИНГ ЮКСАК МАСЪУЛИЯТИ

Дунёнинг бўлғуси қиёфасини ёш авлоднинг фикр-ўйлари ва ишлари кўп жиҳатдан белгилаб беради. Ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивали очилишида Михаил Сергеевич Горбачев сўзлаган нутқда ифодаланган бу фикр ҳаммамизга келажак олдидаги, инсоният тақдири олдидаги масъулиятни, жамиятимизни қурган ва Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилган кишилар олдидаги бурчимизни эслагиб туради. Партия совет ёшлари янги жамият қурилишини давом эттиришдан иборат юксак бурчини муносиб бажаришига қаттиқ ишонади.

Бу ишончни оқлашимиз керак. Бунинг учун ишнинг катта-кичиги бўлмаслигини эсдан чиқармаслигимиз лозим. Бизнинг ўрнимиз, иш жойимиз олдинги сафда бўлиб биз учун бошқа биров ишлаб бермайди. Бригадамизни олиб кўрайлик. Шунчаки қараганда, ишимиз унча мураккабга ўхшамайди. Пахта териш машиналарининг шпиндель барабанлари учун роликларни чархлаш ҳам қийин эканми, деб ўйлаш мумкин. Лекин биз ҳар куни нормадаги 1700 ўрнига икки ярим мингтадан деталь бермаганимизда цехимизга яна бир нечта ишчини таклиф этишга тўғри келарди. Ҳолбуки, корхонамизда ишчилар етишмайди. Мамлакат пахтакорлари машиналаримиз сифатини ошириш, уларни пишиқ-пухта қилиб ишлаш, таннархини камайтиришни талаб қиляпти. Мана шу ишларни ҳал этишга биз ўз ҳиссамизни қўша оламиз ва амалда шундай қиляпмиз. Ҳозир биз ишлаётган 15-цех реконструкция қилинмоқда. Натижада меҳнат шароити яхшиланиб, янги техника ишлатилди. Уни тез ўзлаштириб олиш, меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш маданиятини юксалтириш — коллективимизнинг асосий мақсадидир. Биз «Ташсельмаш» заводининг ўн етти нафар ёш токари ўзимизнинг кичик меҳнат фронтимизда янги беш йилликни дадил бошлаб, партия XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қиламиз.

Раҳматулла ТЎРАЕВ,
«Ташсельмаш» заводи токарлари бригадири, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ЭЪТИҚОДГА ХИЁНАТ»

Газетанинг шу йил 9 июль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози пахтачилик бригадаси бошлиғи, коммунист Ф. Ниёзовнинг иш пайтида қўни-қўшниларга эргашиб, «Парпи ота» деб аталувчи «зиёратгоҳ»га борганлиги, эскиликка муккасидан кетиб, эътиқодга хиёнат қилганлиги танқид остига олинган эди.

Мақола юзасидан Пискент район партия комитетининг биринчи секретари У. Баҳодировдан жавоб олинди. Жавобда айтилишича, мақола колхоз очиқ партия йиғилишида муҳокама қилиниб, коммунист Ф. Ниёзов КПСС Устави талабларига риоя этмаганлиги, шунингдек меҳнат интизомини бузганлиги ва бидъатга берилганлиги учун унга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди. Район партия комитети бюроси йиғилиш қарорини тасдиқлади.

Жойларда атеистик тарбиянинг яхши йўлга қўйилмаганлиги, айрим коммунистларнинг диний ақидаларга берилиб кетаётганликлари колхоз партия комитетининг секретари А. Абдураҳмоновга кўрсатиб ўтилди.

Район партия комитети меҳнаткашлар ўртасида атеистик пропагандани ҳар томонлама кучайтириш, янгича урф-одатларни ҳаётга жорий қилиш устидан қатъий назорат ўрнатди.

БЕШ БЕБАҲО ҲАЙКАЛ

БУЮК аллома, XV асрнинг мутафаккир шоири Алишер Навоий мероси туганмас хазина сифатида ҳали қанчадан-қанча авлодлар учун ўқиш, ўрганиш мактаби бўлади. Ўз ижодий фаолиятида инсонни улуғлаш ва одиллик мавзуси асосий ўринни тутган халқпарвар арбоб, улкан истеъдодли ижодкор яратган дурдоналар жаҳонга марвариддек сочилиб, инсониятнинг маънавий дунёсини нурлантириб турипти ва бу нур йиллар ўтган сайин янада ёрқинроқ зиёбахш кучга эга бўлаверади.

Жаҳон прогрессив адабиёти аҳли 50 минг мисрадан иборат «Хазойинул маоний» шеърлар тўпламини элига тортиқ қилган шоирни, 12 минг мисрадан иборат «Девони фоний» мажмуасини яратган донишмандни асрлар оша ўз қучоғида ардоқлаб келмоқда. Бу асарлар маънавий оламининг буюклиги, шакл жиҳатдан ранг-баранглиги ва бадиий қувватининг сеҳрбахшлиги билан ўзига абадийлик касб этган.

Алишер Навоий ижод йўлида қуёшдек нур сочиб, унинг бўстонини чароғон айлаган ижод маҳсулотларининг гултожи, — 5 мустақил достон: «Ҳайратул Аброр», «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун», «Сабъаий сайёра», «Садди Искандарий»ни ўз ичига олган — «Хамса»дир. 1483—1485 йилларда бунёд этилган бу асар нафосати, ҳажм жиҳатдан мукаммаллиги билан ўзбек адабиётинингина эмас, балки жаҳон адабиёти хазинасига нодир ҳисса бўлиб қўшилди ва 500 йилдирки, бой тарихий манба сифатида ўрганиб келинмоқда.

Навоий ўша давр традициясига кўра, достончилик жанрига кўпроқ қизиқди. Феодализм жамиятидаги зулм ва жаҳолатни, ундаги муҳитнинг қабиҳ томонларини, ярамас урф-одатларни, эрксизлик ва тенгсизликни қоралади. Динни пеш қилиб бойлик орттирган риёкор, фирибгар, алдамчи шайҳларни, порахўрларни, ўз «Хамса»си орқали фош этди. Бу асарда шоир бошидан кечирган ижтимоий муҳит билан бирга ўзининг биографик ҳолатларини ҳам давр руҳи билан боғлиқ ҳолда талқин қилди. Адолат ва инсофни, халқпарварлик, ватанпарварликни, пок севги ва муҳаббатни, софлик ва тўғриликни, яхшилик ҳамда камтарликни, вафо ва садоқатни улуғлади.

Ёшлигидан илмга чанқоқ китоблар оламига катта қизиқиш билан қараган Алишер Навоий асосан билим ва донишни 1464-1469 йиллар давомида Самарқандда олди. Бу ерда Навоий ўз илмини мустаҳкамлаш ,ижодий ишларни ривожлантириш учун барча имкониятлардан фойдаланар эди. У иқтисодий жиҳатдан қийналса ҳам, базан руҳан эзилса ҳам тонгдан оқшомгача, кечдан тонггача китоб мутолааси билан шуғулланарди. Бу ҳақда шоир «Ҳайратул Аброр»да қуйидагича ёзади:

> Сайр этиб оқшомғача бетўшае,
> Чун бўлуб оқшом тушубон гўшае.
> Заъф ила ҳуши ўзига келмайин,
> Тонғача уйқу кўзига келмайин...
> Мадраса кунжини ғамобод этиб,
> Тонгдин оқшомғача фарёд этиб...

Навоий Самарқанддан Ҳиротга қайтгач, олган билимларини етук олим сифатида ҳаётга тадбиқ қилади. Хамсанавис шоирларнинг достонларини жиддий ўрганиш натижасида ўзида ҳам «Хамса» ёзиш иштиёқи туғилади. Шарқ адабиётида ҳамсанавис шоирлар маълум ва машҳур эди. Озарбайжоннинг буюк санъаткор шоири Низомий Ганжавий биринчи бўлиб «Хамса» ёзди ва адабиёт майдонида танилди. Кўп шоирлар Низомийга эргашдилар. Аммо амир Хисрав, Ашраф, Абдураҳмон Жомий «Хамса» типида 7 достондан иборат «Ҳафт авранг» («етти тахт»)ни яратиб, «Хамса» ёзиш анъанасини муваффақиятли давом эттириш билан бирга уни янги шароитга мослаштириб, ривожлантирдилар. Бу «Хамса»лар форс-тожик тилида ёзилиб, шу тилда гаплашувчи халқларни сўз гавҳарларининг ажойиб прогрессив ғояларидан баҳраманд қилган эди. Навоий эса биринчи марта ўзбек тилида «Хамса»ни ижод этди. Улуғ шоирнинг достонлари ўз давридаёқ катта таҳсинга сазовор бўлди. Чунки Навоий «Хамса»си форс-тожик тилидан таржима ёки салафлар достонига тақлид эмас эди. Навоий салафлар ижоди таъсирида «Хамса»ни бошлаган бўлсада, достонларида асосан ўз даврининг мазмуни билан чамбарчас боғланган ҳаётий масалаларни акс эттирди. Ўзбек халқининг ўз она тилиси бойлигидан фойдаланиш имкониятини яратиб берган мутлақо оригинал, фахрланса арзийдиган асарни майдонга келтирди.

Навоийнинг мустақил асар ёзганлиги улуғ шоирнинг ижод аҳли учун ўрнак бўлган қуйидаги мисраларда ўз ифодасини топган:

> Ани назм этки тарҳинг тоза бўлғай,
> Улусқа майл беандоза бўлғай,
> Йўқ эрса назм қилғанни халойиқ,
> Муқаррар айламак сендин не лойиқ.

Навоийнинг яна ибратли томонларидан бири шундан иборатки, шоир ўзидан олдин яратилган «Хамса»ларни қунт билан ўрганар экан, уларга оддий кўз билан қарамади. Муаллифларнинг ижодий меҳнатини қадрлаб, ҳамсанависларнинг достонларига юқори баҳо берди, уларни шер деб билса, ўзини йўлбарсга ўхшатди, уларни илмда дарё, ўзини шу дарёдан баҳраманд деб билди, уларни назмда сўз подшоси деб атади. Салафларга тенглаша олиш мушкул ишлигини чуқур ҳис этди. Камтарона мисралари билан устозларга таъзим қилди.

> Аҳли назм афсаҳул каломи ул,
> Хамсанинг нозими низоми ул.
> Хамса йўқ панж ганжи Қоруний,
> Ейибон элга ганжи мадфуни.
> Лек ҳар ким бўлиб жавоҳирсанж,
> Топиб ул ганжларда юз минг ганж.

Бундай тариф ва тавсифларни Амир Хисрав, Ашраф Фароғий, Абдураҳмон Жомий ҳақида ҳам ҳар бир достоннинг боши қисмида мароқ билан ўқиш мумкин. Аммо, Навоий уларни мадҳ этиш билан бирга устозлар шеъриятига холис муносабатда бўлди. У салафлар тасвирлаган айрим қаҳрамонларни мақтовга сазовор эмас, деб билди. Чунончи Низомийнинг «Ҳусрав ва Ширин» достонида Хусравнинг бугун Ширинга, эрта Марямга, индин Шакар номли қизга ва Ширинга ошиқ бўлишини аҳлоққа ёт деб билди, вафо ва садоқатда беқарор мансабпараст шоҳнинг бемаъни қилмишлари бош қаҳрамон бўлишига нолойиқлигини таъкидлади.

Навоий, маънавий дунёси инсоний фазилатлар билан йўғрилган, пок, меҳнат ва ҳунарда ягона, илм чўққисини эгаллаган оқил ва зукко, вафо ва садоқатда беқиёс, гуманистик ғоялар соҳиби Фарҳодни ўз идеали асосида яратди. Ўз замонасининг шаҳзодаларига ўрнак бўладиган намунали образ даражасига кўтарди. Фарҳод каби шаҳзодани орзу қилиш, айниқса Навоий замонаси учун жуда муҳим бўлган илғор ғоя эди. Чунки ота-ўғил, ака-укалар, қариндош-уруғлар орасида тожи-тахт учун қонли курашлар, ички зиддиятлар ривожланган бир пайтда шоҳ ва шаҳзодаларни тинчлик ва осойишталик ҳамда аҳлоқий покликка чақириш даврнинг сиёсий ва социал масалалари билан мустаҳкам боғлиқ эди. Тасвирда бундай янгиликларни фақат «Фарҳод ва Ширин» достонидан эмас, балки Навоийнинг бошқа достонларидан ҳам излаб топиш қийин эмас.

«Хамса»ни кўздан кечирар эканмиз, Ширин, Лайли, Меҳинбону, Дилором, Чин гўзали образларида ақл ва заковатда тенгсиз, гўзаллик ва фаросатда ягона, вафо ва садоқатда беқиёс, меҳридарё она сиймолари ўзининг индивидуал характери, ажойиб хислатлари билан кўз олдимизда гавдаланади. Аммо «Хамса»да улуғ шоирнинг ғазаб ва нафратига дучор бўлган аёл образлари ҳам ёркин гавдалантирилган. «Фарҳод ва Ширин» достонида маккор кампирнинг разил ички дунёсини очиб ташлади. Навоий тасвирига кўра маккор кампир ҳаётда бойлик олдида тиз чўккан, бу йўлда ҳар қандай ёмонликдан қайтмаган, инсон ҳаётини барбод қилишни ўзига фазилат деб билган кимсалардан. Бутун вужуди макр-ҳийла билан йўғрилган бу маҳлуқ Хусрав ваъда қилган тиллоларни кўргач, барча фириб-найрангларини ишга солади:

> «Ки гар Фарҳод бўлсун кўҳи пўлод,
> Берай афсун била бир дамда барбод»,

деб гуноҳи фақат Ширинни севишдан иборат бўлган зийрак Фарҳодни ўлим тўшагига ётқизади. Навоий характер яратишда ўз талантини уста рассомдек намойиш этади. Фарҳодкуш кампирининг ички ҳолати, кўримсиз қиёфаси бир-бирига мос, китобхон қалбини нафрат ва ғазаб билан тўлдиради. Қуйидаги мисралар шундан далолат беради:

> Қади икки букилган пийр золи,
> Фалак золи киби ҳийлат сиголи.
> Хутути макрдин юзида юз чин,
> Тилига ўтмайин умрида сўз чин.

дея уни таърифлайди.

Навоий шу зайл ижобий образлар талқинида ва салбий персонажлар тасвирида катта ижодий меҳнат қилди, давр талабини, ижодкорлик бурчини зўр муваффақият билан адо этди. Шунинг учун ҳам «Хамса» ўз вақтида яратилган асар сифатида замондош адибларнинг диққат марказида турди.

«Хамса»ни биринчи бўлиб ўқиган устод Абдураҳмон Жомий ўзининг «Хирадномаи Искандар» достонида самимий, қимматли фикрларини изҳор қилди:

> ...Лекин туркий тилда бу нақш ажаб,
> Бу сўз Даман жодусида боғлағай лаб.
> Осмондин мақтав ёғсин у қаламга,
> У қаламдан келди гўзал сўз оламга.
> Кечирсинлар форсий тилда гул терганлар,
> Дари тилда назм инжусин келтурганлар.
> Агар ул ҳам назмин ёзса дари тилда,
> Қолмас эди сўз айтишга куч ҳеч элда.

Буюк мутафаккир Алишер Навоий ижодига донишманд даҳо Абдураҳмон Жомий томонидан берилган бу баҳо шоир фаолиятининг нақадар ёркин, тиниқ, ва халқчил эканлигини яққол кўрсатади. «Хамса»нинг худди кечагидек жўшқин ҳарорат, меҳр ва таровати билан яшаб келаётгани ҳам шундан.

Саида НАРЗУЛЛАЕВА,
филология фанлари доктори, профессор.

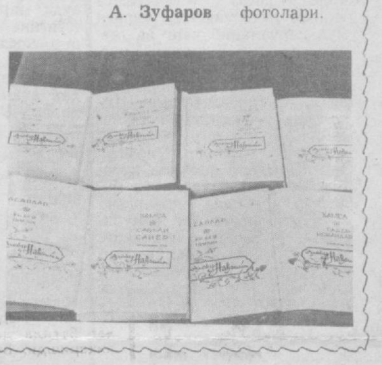

◆ **Суратларда: навоийшунос олима, филология фанлари кандидати Фозила Сулаймонова, «Хамса» жаҳон тилларида; бу асарларнинг ҳар бири кишига олам-олам мазмун бахш этади.**

А. Зуфаров фотолари.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ИНТЕРНАЦИОНАЛЧИ ҚАҲРАМОННИ ЭСГА ОЛМОҚДАЛАР

ГАВАНА. Улуғ Ватан уруши майдонларида қаҳрамонларча ҳалок бўлган кубалик интернационалист Энрике Вилар туғилган куннинг 60 йиллиги шарафига ўтказилган оммавий митинг ўзининг 20 миллион ўғил ва қизини қурбон қилиб, жаҳонни фашизм асоратидан қутқариб қолган совет халқига кубаликларнинг миннатдорчилиги далили бўлди. Бу митинг Кубанинг Мансанильо шаҳрида, Энрике Вилар туғилган уй ёнида ўтказилди.

1932 йилда кубалик коммунистларнинг фарзанди Энрике Вилар ёш болалик чоғида Совет Иттифоқига юборилган эди. Бу мамлакат унинг иккинчи ватани бўлиб қолди. Энрике Виларнинг пролетар интернационализми, озодлик ва адолат идеалларига астойдил содиқлигида, унинг Қизил Армия сафларида туриб, гитлерчи галаларга қарши қаҳрамонона курашида, бутун Куба халқининг фашизмни тор-мор этишда бош роль ўйнаган Совет Иттифоқи билан бирдамлиги ўз ифодасини топди, деб таъкидлашди нотиқлар.

Қўлига қурол олиб дунёдаги биринчи социалистик давлатни ҳимоя қилган кубалик йигитнинг интернационал жасорати совет I даража Ватан уруши ордени ва Кубанинг биринчи даража Эрнесто Че Гевара ордени билан тақдирланди. Марҳум Энрике Вилар совет халқининг фашизм устидан ғалабаси 40 йиллиги арафасида шу мукофотларга сазовор бўлди.

(ТАСС).

БАБРАК КАРМАЛ НУТҚИ

КОБУЛ. (ТАСС). Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг раиси Бабрак Кармал Афғонистон мустақиллиги тиклангaнлигининг 66 йиллиги муносабати билан маҳаллий телевидение ва радио орқали мурожаат билан чиқди. Афғонистон халқи, деди у, мустақиллик, территориал бутунлик ва миллий суверенитет учун, халқаро империализм ва реакциянинг кирдикорларига қарши адолатли кураш олиб бормоқда.

Чинакам мустақиллик сиёсий мустақилликка ва миллий экономикани ҳар томонлама юксалтиришга таянади, деб уқтирди Афғонистон раҳбари. Бу эса ер-сув ислоҳотини оғишмай амалга оширишни, кооператив ҳаракатни, саноат, савдо ва транспортни ривожлантиришни, маданий революцияни амалга оширишни мамлакат барча қабилалари ва элатларининг сиёсий, иқтисодий ва социал бирлигини таъминлашни тақозо этади. Афғонистон Халқ Демократик партияси ва АДР революцион ҳукумати аҳолининг турмуш даражасини ошириш, саводсизликни тугатиш, соғлиқни сақлаш системасини ривожлантириш учун бутун куч-ғайратни сарфлайди.

Б. Кармал айтдики, мустақил Афғонистон қўшилмаслик ҳаракатининг актив аъзосидир ва у ўзининг ташқи сиёсатида тинч-тотув яшаш принципларига амал қилади. Афғонистон халқи деди у, чет эллардаги давлатларнинг ўз ички ишларига аралашишига ёки бирон-бир тарзда зўравонлик қилишига сира йўл қўймайди, америкалик ва бошқа империалистлар, Покистон милитаристлари ва Эрон реакцияси буни эсда тутиши лозим.

АДР раҳбари Афғонистонга кўп йиллардан буён Совет Иттифоқи қардошларча интернационал ёрдам берганини ва ҳозир ҳам агрессиядан ҳимоя қилиш ишида АДРга ёрдам бераётганини алоҳида уқтириб ўтди. Биз буюк Совет Иттифоқи билан дўстлигимиздан фахрланамиз, деб уқтирди у.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ПРАГА. Янги совет ҳужжати — «Космик фазо ҳарбийлаштирилмаган шароитда уни тинч ўзлаштиришдаги халқаро ҳамкорликнинг асосий йўналишлари ва принциплари» ҳамда шу масала юзасидан БМТ Бош Ассамблеяси 40-сессияси резолюциясининг совет лойиҳаси тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга, турли ижтимоий системадаги давлатлар ҳамкорлигини ривожлантиришга, дунёда урушлар бўлмаслигига қаратилган совет ташқи сиёсатининг доимий куч-ғайратларини акс эттиради, деб таъкидлайди «Руде право» газетаси. Барча совет тинчлик ташаббуслари империализм, энг аввало Америка империализми кучлари қуролланиш пойгасини тўхтатишдан ўзларини олиб қочишгагина эмас, балки бундай пойгани космосда ҳам ёйишга интилаётган бир пайтда халқаро вазиятни чуқур таҳлил этишдан келиб чиқади.

◆ ДАМАШҚ. Исроил босқинчилари Иордан дарёси ғарбий соҳилида араб аҳолисига қарши кенг террорчилик кампаниясини давом эттирмоқда. Бу ерга етиб келаётган хабарларга қараганда, улар Ал-Ҳалил, Рамаллаҳ, Килкилия, Наблус шаҳарларида ва уларнинг атрофидаги аҳоли пунктларида оммавий қуршаб олишлар ва тинтувлар ўтказганлар. 50 дан ортиқ фаластинлик қамоққа олинган. Кўпгина арабларни босқинчилар кўчага чиқариб ташлаб, уларнинг уйларини миналаштирганлар.

Килкилия ва Рамаллаҳ шаҳарларида комендантлик соати жорий этилган. Айни пайтда Килкилия ва унинг атрофидаги қишлоқлар, шунингдек Ал-Ҳалил шаҳри атрофлари ёпиқ ҳарбий зона, деб эълон қилинган.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Вашингтоннинг ЖАР ирқчи режимига бундан буён ҳам мадад бериш нияти дунёда ва Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам қаҳр-ғазабнинг кучайишига олиб келмоқда. Жанубий Африка Республикасининг атоқли негр арбоби. Нобель мукофотининг лауреати Десмонд Туту Си-Би-Эс телекомпанияси саволларига берган жавобида Рейган маъмуриятининг Жанубий Африка Республикаси билан «амалий ҳамкорлик» сиёсати «апартеид сиёсатининг ўзи каби ёвузлик ва ахлоқсизликдир» деб таъкидлади. Вашингтоннинг ирқчи режимни қўллаб-қувватлашни кучайтириши мамлакат Африка аҳолиси учун энг фалокатли оқибатларга олиб боради, жазо чоралари ва зўравонликни кучайтиришга рағбатлантиради, деб уқтирди у.

◆ ТОКИО. Қўшма Штатларда яшайдиган ҳар бир киши ҳар йили Пентагоннинг ҳарбий тайёргарликларига чўнтагидан 1500 доллар тўламоқда. Бунинг маъноси шуки, солиқлардан федерал бюджетга тушаётган маблағларнинг деярли учдан икки қисми урушга тайёргарлик кўришга сарфланмоқда. Америкалик таниқли адвокат Уильям Дарленд «Майнити дейли ньюс» газетаси мухбири билан суҳбатда шу гапларни айтди. Уильям Дарленд солиқлардан ҳарбий мақсадларда фойдаланишга қарши норозилик сифатида солиқ тўлашдан бош тортаётган америкаликларнинг катта бир гуруҳи манфаатларини АҚШ судида ҳимоя қилмоқда.

(ТАСС).

ДЎҚ ВА ПЎПИСАГА УМИД БОҒЛАМОҚДАЛАР

АДДИС-АБЕБА, 19 август. (ТАСС). Империализм Африка қитъасидаги тараққийпарвар мамлакатларга нисбатан дўқ-пўписа сиёсатига умид боғламоқда, деб уқтиради Эфиопияда чиқадиган «Йезареиту Итиопья» ҳафтаномаси. АҚШнинг Африка мугузидаги ҳарбий машқлари шу авантюрачилик сиёсатининг яққол далилидир. Эфиопия ҳукуматининг шу машқларни ўтказмаслик тўғрисидаги даъватларини писанд қилмай, Пентагон Сомали армияси билан биргаликда Эфиопия чегараси яқинида ўз кучларини яна бир бор намойиш қилди.

Бу кирдикор — Ғарб Могадишонинг Эфиопияга нисбатан босқинчилик муддаоларини кўрсатувчи янги далилдир. Айни шу боисдан ҳам Сомали режими ўзининг ҳарбий потенциалини доимо кучайтирмоқда, энг катта империалист давлатлар ва ирқчи ЖАР билан тобора мустаҳкам ҳамкорликни йўлга қўймоқда.

Империалист кучларнинг Африкадаги сиёсати, деб таъкидлайди ҳафтанома, тинчлик ва хавфсизлик ишига катта таҳлика солмоқда, қитъа давлатларининг энг муҳим социал-иқтисодий муаммоларини ҳал этишга тўсқинлик қилмоқда.

ТАШАББУСКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

БОШ ЧЎПОН

Паркент районидаги «Ленинобод» совхозида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш муттасил ортиб бормоқда.

Совхоз чорвадорларининг бу меҳнат ютуқларида бош чўпон Эркин Дадаматовнинг ҳам муносиб улуши бор. У 12 йилдан бери шу хўжаликда чўпонлик қилиб келади.

— Болалигим қўй-қўзилар ортида ўтган,— деб эслайди Эркин ака.— Чунки оиламиз аъзолари азалдан чўпонлик қилиб келишади. Бу йил 70 ёшни қаршилаётган отам 40 йилдан ортиқ шу соҳада ишлади. Акам Тўлқин Дадаматов ҳам бир неча йил бош чўпонлик қилди. Сўнгги пайтларда қўйчилик бригадасига раҳбарлик қилмоқда.

Оилавий ҳамкорлик Эргаш Дадаматов учун муваффақиятлар гарови бўлиб хизмат қилди. Эркин ака ўтган йили ўз отаридаги 224 бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 131 тадан соғлом қўзи олишга эришди. Бундан ташқари жун топшириш планини ҳам ошириб бажарди. Ана шу ютуқлар эвазига III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени билан мукофотланди.

Ҳалол меҳнат самараси, юксак мукофот бош чўпонни бу йил ҳам баракали меҳнат қилишга даъват этмоқда. Ташаббускор чўпон қўзилатиш мавсумини муваффақиятли якунлади. Ҳар 100 бош совлиқдан мўлжалдаги қўзи олиб яна хўжаликда ҳамкасбларига ўрнак кўрсатди.

Тажрибали чорвадор ўз ёрдамчиси Омон Йўлдошев билан ҳамкорликда отардаги қўй-қўзиларни зооветеринария қоидаларига қатъий амал қилган ҳолда парваришлаб, яйловларда яйратиб боқиб яхши кўрсаткичларга эришмоқда.

М. МИРКАМОЛОВ.

МУТАХАССИСЛАР МИНБАРИ

ИШОНЧЛИ, УНУМЛИ ВАҚУЛАЙ

КАНОПНИ ЎРИБ, ПЎСТЛОҒИНИ ЎЗАГИДАН АЖРАТИБ, БИР ЙЎЛА ЕРГА ЁЙИБ КЕТАДИГАН КУ-0,2 КОМБАЙНИДАН КЕНГ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

ОБЛАСТИМИЗ лубкорлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида 320 минг тонна каноп пояси йиғиштириб олиш учун курашмоқдалар. Лубкорларимиз ҳосил миқдорини ошириш билан биргаликда давлатга фақат сифатли поя етказиб беришни ҳам ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган.

Етиштирилган ҳосилнинг сифатли йиғиштириб олишда канопни ўримдан олдин суғориш, ўриш, кўк поя пўстлоғини ажратиш ва уни қуритиш катта роль ўйнайди. Тажрибалар канопнинг 50 проценти техник жиҳатдан етилганда ўриб-йиғиб олишга кириш бу вазифаларни тўла бажариш имконини беришини кўрсатмоқда. Чунки айни шу пайтда тола энг яхши техник хусусиятга эга бўлади. Тола етилган даврда ўсимлик учида ханжарсимон барглар пайдо бўлиб, шу баргларни ушлаб турган танаси эластик ҳолатга келади. Бундан ташқари ўсимликда уруғ етиладиган битта бўлиқ кўсак ҳам пайдо бўлади. Бу белгилар каноп ўримини бемалол бошлаш мумкинлигини билдиради.

Шуни унутмаслик керакки, агар каноп пояси етилмасдан ўрилса, луб ва тола ҳосилининг миқдорига, сифатининг пасайишига олиб келади. Аксинча, ўрим-йиғимни муддатидан кечиктириб ўтказиш гарчанд ҳосилдорликни бирмунча оширса ҳам, унинг сифатини пасайтириб юборади. Чунки муддатдан ўтказиб ўрилган канопнинг ўзак миқдори (костра) кўпайиб кетади. Булардан кўриниб турибдики, канопни ўриб-йиғиб олишда оптимал вақтни танлаш ва бу ишни қисқа муддатда тугаллашга эришиш лозим.

Тажрибалар ҳосилни йиғиштириб олишдан олдин канопни суғориш яхши самара беришини кўрсатмоқда. Ўримдан 6— 8 кун илгари суғорилган канопнинг пояси ўзагидан енгил ажралади. Пўстлоқдаги ўзак миқдори 5— 6 процентга камаяди.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, асосий вазифа канопни қисқа фурсат ичида ўриб-йиғиб олишдир. Бунинг учун мавжуд механизмлардан самарали фойдаланиш керак. Бу борада лубкорларимизга пахтачилик учун машиналар яратиш Давлат махсус конструкторлик бюроси (ГСКБ) ҳамда Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институти (САИМЭ) томонидан яратилган КУ-0,2 маркали янги каноп йиғувчи комбайни ҳар томонлама қулайдир. Янги машина канопни йиғиштириб олишдаги машаққатли ва сермеҳнат жараёнларни бажаради. Унда бир йўла уч операцияни бажариш мумкин. Яъни канопни ўриш, қайта ишлаш (пўстлоқни ўзакдан ажратиш) ва пояни ерга бир текисда ёйиб кетиш мумкин. Мутахассисларнинг маълумотларига кўра эски каноп ўриш машиналарига қараганда бу механизм ёрдамида канопни ўриб-йиғиб олишга кетадиган сарф-харажат 20 марта камаяди.

Албатта, янги комбайнни бошқаришнинг ўз омиллари бор. Ундан юқори унум билан фойдаланиш учун биринчи галда экин майдонларининг текис бўлишига, далаларда бегона ўтларнинг бўлмаслигига асосий эътиборни қаратиш керак. Шунингдек, КУ—0,2 комбайнини канопнинг асосий қисми пишиб етилганда ишлатиш тавсия этилади. Акс ҳолда ҳали етилмаган каноп поялари унинг ўриш қисмига тез-тез тиқилиб қолиши натижасида комбайннинг иш унуми пасаяди.

Айрим хўжаликларда бунинг олдини олиш учун комбайнга (ўзларича) янги мослама ўрнатишди. Қўшимча диск бармоқлар ўрнатилган бу эксперимент ўзини оқламади. Чунки бунда гарчанд комбайннинг бекор туриб қолиши камайган бўлса-да, ҳосилнинг сифатига салбий таъсир кўрсатди. Лубдаги ўзакнинг миқдори 30 — 35 процентдан ошиб кетди.

Булардан кўриниб турибдики, мазкур комбайнни мутахассисларнинг тавсиялари асосида яратилган технология бўйича ишлатиш шарт. Ана шундагина кўзланган мақсадга тўлиқ эришилади. Хўш, бунинг учун нималарга эътибор бериш лозим?

Биринчидан, далани КУ-0,2 комбайнида ўришга тайёрлашни 2— 3 кун олдин бошлаш керак. Бунда карта бошларида механизмнинг нормал қайтиши учун 8— 10 метр кенгликда ва ёнидан эса 10 тагача эгатдаги каноп ўриб-йиғиб олинади. Агар карта ниҳоятда энли бўлса, бундай ҳолда унинг ўртасидан узунасига 5— 6 метр кенгликда йўл очиш ва бир йўла ўқариқларни кўмиб яхшилаб текислаш керак. Иккинчидан, комбайн пичоқларини нормал ўрнатишга эътибор бериш керак. Яъни бу пичоқлар ердан 2— 3 сантиметр баландликда бўлиши лозим. Баъзан ўриш пайтида эътиборсизлик натижасида каноп ер юзидан 8— 10 сантиметр юқоридан ўрилади. Бу эса ҳосилдорликни гектар бошига 3 —4 центнерга камайтириб юборади.

Комбайннинг каноп поясини сифатли ўриши учун пичоқларни ўткир бўлишини таъминлаш керак. Шунинг учун 3— 4 гектар ердаги каноп ўриб олингандан кейин пичоқларни чархлаб туриш ва 8— 10 гектар ердаги ҳосил йиғиштириб олингандан сўнг ўтмаслашиб кетган пичоқларни алмаштириб туриш лозим. Агар бу жараён ўз вақтида бажарилса иш унуми кескин ошади.

Хўжаликларда комбайнлар ишини группа усулида ташкил этиш мақсадга мувофиқдир. Агар ўрим-йиғимда 3— 4 та механизм ишлаётган бўлса уларни даланинг ўзида жорий ремонт қилиш, техник хизмат кўрсатиш учун ремонтчи слесарлар ажратилиши шарт.

Ўрилгандан кейинги ишларни ҳам оби-тобида ўтказиш талаб этилади. Каноп поясини оби-ҳаво шароитига қараб 2— 3 кунда ағдариб турилади. Қуригандан сўнг 2— 3 килограмм оғирликда қилиб дасталаниб, 2 —3 жойидан боғланади. Сўнгра ана шундай дасталарнинг 3—4 донаси (ўртача 6—9 килограмм вазнда) қўшиб боғланади. Шундан сўнг канопни сортларга ажратиб (15 — 20 боғдан) тахланади. Сўнгра бу тайёр маҳсулотни қабул пунктларига жўнатиш мумкин.

Пўстлоқнинг намлиги 20 процентдан юқори бўлса уларни боғлаш мумкин эмас. Чунки бу вақт ўтиши билан тола сифатининг бузилишига олиб келади. Аксинча унинг намлиги 6—7 процентдан камайиб кетса поянинг боғлаш ва ортиш, тушириш вақтида синишига сабаб бўлади. Шунинг учун ҳам каноп ҳосилини нормал намликда боғлашга эътиборни қаратиш керак.

Барча технологияларни мутахассислар томонидан тайёрланган тавсиялар асосида амалга ошириш КУ — 0,2 комбайнида соатига 0,18 гектар ердаги канопни ўриб олиш имконини беради. Бошқача қилиб айтганда бу хўжаликларга 30 ишчи кучини ҳамда 2— 3 та тракторни тежаш имконини беради.

Коммунистик районидаги Свердлов номли колхоз лубкорлари бир неча йилдан буён бу комбайндан унумли фойдаланиб келмоқдалар. Масалан, ўтган йили бир гектар ердаги канопни ўриб-йиғиб олиш учун КУ-0,2 комбайни ишлатилганда 88,7 сўмни ташкил этди. Ваҳоланки, илгарилари хўжаликда шунча ердаги ҳосилни саранжомлаш учун салкам 250 сўм сарфланарди. Шунингдек, авваллари лубни ажратиш механизмида бир гектар ерда 15 киши меҳнат қилган бўлса, комбайн ишлатилганда 6 иш кучи кифоя қилди. Булардан кўриниб турибдики, КУ-0,2 комбайнидан фойдаланган хўжаликлар ҳар томонлама иқтисодий самарага эришадилар. Энг муҳими меҳнат унумдорлиги юқори бўлади, маҳсулот фақат аъло сифатга сотилади, сарф-харажат эса камаяди.

А. УМАРОВ,
Ўзбекистон луб экинлари тажриба станцияси технология лабораторияси мудири.

Х. НОСИРАЛИЕВ,
экономика лабораторияси катта илмий ходими.

Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳаётидан

◆ **Пойтахтимиздаги В. И. Ленин номли республика пионерлар саройида снёсий қўшиқларни ижро этувчи ёш ҳаваскорлар ансамбли ташкил қилинган. Унинг иштирокчилари асосан юқори синф ўқувчилари бўлиб, улар мактабларда, оталиқ ташкилотларида, маҳаллаларда ранг-баранг репертуарлари билан ўз санъатларини намойиш этмоқдалар. Суратда: ансамбль репетиция пайтида.**

Р. АЛЬБЕКОВ фотоси.

МОСКВАДА ЯНГРАДИ

СССР халқлари ўзларининг бой миллий этнографик музика асарларига эга. Ана шу бебаҳо фольклор намуналарини жойларда оммалаштириш мақсадида Москвадаги Бутуниттифоқ композиторлар уйида махсус концертлар ўтказила бошланди.

«Иттифоқдош республикалар музика фольклори» деган мавзуда тайёрланаётган бу концертлар тингловчиларда яхши таассурот қолдирмоқда. Ўзбекистондаги турли область ва қишлоқ районларидаги санъаткорлар томонидан махсус ҳозирланган концерт ҳам ранг-баранг номерлардан ташкил топди. Халқ музикачилари вакиллари ўзбек мақомлари ва достонларидан намуналар ижро этдилар. «Ёр-ёр», «Келин салом», «Ялла»лар ҳам янгради. «Беш қарсак» каби ашула-рақсларни эса кўпчилик илиқ қарши олди.

Концертда 60 га яқин халқ санъаткори ва ижрочилик коллективи иштирок этди. Улар ижро этган номерлар Бутуниттифоқ радиоси магнит плёнкасига ёзиб олинди.

МУКАРРАМАХОНИМ МУЗЕЙИ

Машҳур раққоса, СССР халқ артисткаси Мукаррама Турғунбоеванинг номи санъат мухлисларига яхши таниш. У ўзбек миллий рақс санъатини ривожлантиришга ўзининг катта ҳиссасини қўшди.

Севимли артистканинг бой ижодий меросини жамлаб, тўлалигича томошабинларга тақдим этиш тадбирлари кўрилмоқда. Шу мақсадда Тошкентда Мукаррама Турғунбоева мемориал музейи ташкил этишга киришилди.

Бу хайрли ишни амалга оширишда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги маданият ёдгорликлари илмий-ишлаб чиқариш Бош бошқармаси музейлар бўлими бош бўлмоқда.

С. ОДИЛОВА.

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Октябрь район халқ маорифи бўлими касаба союз комитети педагогларнинг намунали дам олишларини ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқда. Шу йилнинг ўзида юз нафарга яқин ўқитувчи Гагра, Сочи, Трусковец шаҳарларидаги марказий ва республикамиздаги «Чимён», «Ботаника», «Чинобод» каби санаторийларда даволандилар ва дам олдилар. Улар орасида уруш ва меҳнат ветеранларидан З. Весман, З. Қодирова, М. Акбаров Е. Виленчук, Ҳ. Шамсуддинов кабилар бор.

50 нафардан кўп ўқитувчи хорижий мамлакатларда туристик саёҳатларда бўлди. Ҳар дам олиш кунлари, касаба союз ташкилоти 25-30 кишидан иборат группани республикамизнинг Самарқанд, Бухоро, Хива ва бошқа шаҳарлари, шунингдек, қардош республикаларнинг марказларига саёҳатга жўнатмоқда. Педагоглар гўзал табиат қўйнида дам олиб, шунингдек, тарихий-маданий ёдгорликлар билан танишиб яхши таассуротлар билан қайтмоқдалар. Шу кунгача 700 дан кўп ўқитувчи ва тарбиячи ана шундай саёҳатларда қатнашди.

С. СУЛТОНОВ.

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИДА

ВАҚТДАН ЎЗИБ

«Алмаликсвинецстрой» трестига қарашли 345-кўчма механизациялашган колоннанинг В. Вегнер бошчилик қилаётган комплекс бригадаси қурувчилари биринчилар қатори ўн биринчи беш йиллик планни муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлган эдилар. Улар айни кунларда ҳам иш суръатини бўшаштирмаябдилар.

Ишни бригада пудрати усулида ташкил этиш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, фан-техника ютуқлари ва илғор тажрибалардан кенг фойдаланиш пешқадам бригада қурувчиларига катта муввафақиятлар келтираяпти. Бу сабабли улар шу кунларда 1988 йил ҳисобига қурилиш-монтаж ишларини амалга оширмоқдалар.

ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Кимёгарлар шаҳарчаси йил сайин кўркамлашиб бормоқда. Бундан бир неча йил аввал бу ерда «Химик» маданият саройи ишга туширилган эди. Яқинда унинг ёнида 100 ўринли «Кимёгар» меҳмонхонаси хизмат кўрсата бошлади.

Шаҳарчада савдо шахобчалари ҳам кенгайиб бормоқда. Жумладан, саноат моллари ва заргарлик буюмлар магазинлари яқиндагина барпо этилган янги биноларга кўчиб ўтди. Орадан бир неча ой ўтмай 18-марказий дорихона ҳам улар қаторидан жой олди. Яқин кунларда бу ерда янги турар-жой бинолари ўнлаб оилаларни ўз бағрига олади.

ЁШЛАР ҲИССАСИ

Шаҳардаги Ҳамза номли 22-ўрта мактаб комсомол ўқувчилари ёзги таътил бошланиши биланоқ 354-механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари билан шартнома тузишган эди. Айни пайтда улар ёзги меҳнат чорагини мазкур колонна қурувчилари билан зарбдор объектларда якунламоқдалар.

Отрядга 25 нафардан зиёд ўқувчи бирлашган. Улар 6-турар-жой биноси, 10 минг номерли автомат телефон станцияси, Тошкент давлат политехника институтининг Олмалиқдаги кечки кон-металлургия факультети учун қўшимча бинолар қурилишида актив иштирок этишди. Насиба Ўринқулова, Дилором Исақулова, Дилбар Ўролова, Ўрозали Дўсов сингари комсомол-ёшлар зиммаларидаги топшириқларни ортиғи билан адо этиб тенгдошларига ўрнак бўлишди.

О. ХУШНАЗАРОВ.

ЯНА КОМЕТА ҲАҚИДА БАЪЗИ МАЪЛУМОТЛАР

ГАЛЛЕЙНИ ҲАММА КЎРА ОЛАДИ

Кейинги пайтларда Галлей кометаси кўпчиликда қизиқиш уйғотмоқда. Институтимиз олимлари уни кузатиш борасида бирмунча ишларни амалга оширмоқдалар. Кометани кутиб олиш учун институтда махсус иккита группа тузилган бўлиб, биринчи группа Тошкентда, иккинчиси эса Китоб шаҳридаги халқаро станцияда иш олиб бормоқда. Бу группаларга тажрибали олим, физика-математика фанлари кандидати Абдусалом Латипов раҳбарлик қилаётир.

Галлей кометасини жуда ноёб осмон жисми деб ҳисоблаш мумкин. Чунки бу комета қуёш системаси пайдо бўлган замондан бери ҳеч қандай талофотли ўзгаришларга дуч келган эмас. Буни ўрганиш жараёнида қуёш системаси пайдо бўлишидан олдин материянинг умумий ҳолати қандай эди, деган саволга жавоб топдик. Галлей кометаси мана шу муаммони бизга ҳал қилиб берди. Кометанинг орбитаси фазода шундай жойлашганки, у катта сайёраларга умуман дуч келмайди. Сайёралараро газ, чанг, муҳитни кезиб ўтмайди, балки, кесиб ўтади. Галлейнинг афзаллиги яна шундаки, унинг қачон, қаерда бўлишини олдиндан билиш мумкин. У ҳақда бизда милоддан олдинги 240 йилдан то ҳозирги кунгача бўлган давр ичида ёзма маълумотлар бор. Яна 2 минг йилгача у ҳақда батафсил маълумотлар тўплаганмиз.

Галлей орбитасининг ҳар бир тебраниши йиғирма минг йилга тўғри келиши ҳам аниқланган.

1982 йилда биринчи марта АҚШдаги Поламар обсерваториясида кўзгусининг диаметри 5 метр бўлган телескопда комета суратга олинди. Назарий жиҳатдан комета орбитанинг қаерда бўлишини совет олими В. В. Савченко ҳисоблаб чиққан эди. Комета у олдиндан айтиб берган жойнинг худди ўзида бўлган. Шу пайтда комета 25-юлдуз катталигида эди. Бу кўзга кўринадиган юлдуз хиралигидан 50 миллион баробар хирароқдир. Шундан кейин халқаро программа тузилди. Программага мувофиқ ердаги барча обсерваторияларда кометанинг осмон сферасидаги координатлари равшанлиги, кометада бўладиган турли-туман физик жараёнлар махсус техник воситалар ёрдамида кузатилади. Уни космосдан кузатиш ҳам мўлжалланган. Бунинг учун Галлей кометасига учта программа бўйича космик аппарат учирилади. Космик аппаратга шундай асбоблар ўрнатиладики, улар кометанинг ўлчамлари, массасини аниқлайди, унинг қобиғидаги газ ва чангларни, физик ҳолатини, химиявий таркибини ўрганади, магнит майдонини ўлчайди. Комета плазмаси билан Қуёш шамоли орасидаги муносабатни текширади. Космик аппаратга телекамера ва радиолокаторлар ўрнатилади. Шулар ёрдамида комета ядросини биринчи марта кўриш имкониятига эга бўламиз. Уччала программа бўйича учирилган аппарат 1986 йил март ойида комета билан учрашиши кузатилган.

Ўтган йил октябрь, ноябрь ойларида СССРдан «Вега-1», «Вега-2» аппаратлари учирилган эди. Бу иккала аппарат аввал Венерага боради, ўзидан космик аппарат чиқариб қўндиради ва кометага қараб йўл олади. Биринчи аппарат 1986 йил 6 март куни, иккинчиси 9 март кунлари комета билан учрашишади.

Ердаги кузатишларнинг халқаро программаси асосида ҳам СССРда махсус программа тузилган. Унга Украина ССР Фанлар академиясининг олимлари етакчилик қилишмоқда.

Комета нимадан тузилганлиги ҳақида бизда деярли маълумотлар йўқ. Лекин, кўпчилик кометалар муз билан тоғ жисмларидан иборат бўлади. Галлей кометаси ядросининг диаметри 3—4 километрдир. У Қуёшга яқинлашган вақтида ундаги муз парчаланиб чанг ва газлар ажралиб Қуёшнинг ёруғлик босими таъсирида бир неча юз миллион километрли «дум» ҳосил бўлади. Шу ҳолатда у бизга кўрина бошлайди. Тошкент осмонида кометани 1985 йил октябрдан 1986 йил майгача кузатиш мумкин. Оддий кўз билан у ноябрдан январгача кечқурун осмоннинг жанубиғарбий томонида кўринади. Кейин март ойида эрталаб жануби-шарқдан горизонтга яқин жойда бир ойгача кўринади. 1986 йил март ойида комета ердан 60 миллион километр узоқликдан ўтиб кетади. У ҳар 76 йилда бир марта ерга ана шундай яқинлашиб келади. Бундай ҳолатда кометани ҳамма кўра олади.

А. РАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси астрономия институтининг илмий ходими.

ДОСААФ ТАШКИЛОТЛАРИДА

МАРДЛИК МАКТАБИ

П. С. Рибалко номидаги Ленин орденли Тошкент танк командирлари олий билим юртини битирган офицер нималарни билиши ва қила олиши керак? Чирчиқ шаҳар ДОСААФ ташкилоти ҳузуридаги бўлғуси жангчи университетида ёшларнинг билим юрти курсантлари билан учрашувида ана шу мавзуда мароқли гаплар бўлди. Кўпгина ёшлар танкчи офицер командир бўлишидан ташқари ўз қўли остидаги жангчиларнинг мураббийси ҳам эканлигини илк бор билдилар. У яхши инженерлик тайёргарлигига эга бўлган, энг мураккаб замонавий техникани чуқур биладиган кишидир.

Бўлғуси жангчи университетининг ҳар бир машғулоти ёшларни ғоятда қизиқтирмоқда. Бу ерда жангчилар ва уруш ветеранлари билан ўтказилувчи учрашувлар, ҳарбий-амалий фанлар бўйича машғулот ва мардлик сабоқлари шаҳар ёшлари учун яхши мактаб бўлиб қолди.

(ЎзТАГ).

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

МУТАХАССИСЛАР САФИГА

КЕЙИНГИ йилларда Ўрта Осиё республикалари, шу жумладан Ўзбекистонда полиграфия саноати жадал тараққий этмоқда. Янги-янги босмахоналар қуриляпти, мавжудлари техника жиҳатдан қайта қуроллантириляпти. Уларда фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида яратилган мукаммал машина ва механизмлар ўрнатиляпти.

Бу полиграфия саноати учун юқори малакали кадрлар тайёрлашни кўпайтиришни ҳам тақозо этади. Шу мақсадда ўз вақтида И. Охунбобоев номли Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида полиграфия ишлаб чиқариш технологияси бўлими ташкил этилган эди. Яқинда шу мутахассисликни эгаллаган 20 киши биринчи марта полиграфия ишлаб чиқариши инженер-технологи дипломини олди.

Институтда янги мутахассислик бўйича олий маълумотли кадрлар тайёрлаш соҳасида кўп иш қилинди. Бу ерда янги лабораториялар ташкил этилди, ўқув машғулотларини олиб боришга ушбу соҳа бўйича мамлакатда ягоналардан ҳисобланган Москва ва Львов полиграфия техникумининг, шунингдек Тошкент полиграфия техникумининг малакали мутахассислари жалб этилди.

Бўлажак мутахассислар назарий билимларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти, «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси, Чехов шаҳридаги Бутуниттифоқ полиграфия комбинати ва бошқа замонавий корхоналарда ўтказган ишлаб чиқариш практикалари давомида амалий жиҳатдан пухталадилар.

Ўқув-ишлаб чиқариш практикасига, курс ва диплом ишларига раҳбарлик қилишга корхоналарнинг тажрибали, етакчи мутахассислари таклиф этилди. Студентлар, айниқса Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг техника бўлими бошлиғи Ю. Ёқубов, бош инженер ўринбосари Н. А. Кушнир, «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош технологи М. Жонибеков, полиграфия техникумининг ўқитувчиси Ш. Шохалимовларнинг яқиндан кўрсатган амалий ёрдамидан миннатдорлар.

Диплом ишларининг ҳимояси янги мутахассислик бўйича кадрлар тайёрлаш сифати юқори бўлганлигидан яққол далолат берди. Давлат имтиҳон комиссияси уларнинг кўпчилигини юқори баҳолади. Студентлар А. Бобохонов, ва П. Чирсовларнинг диплом лойиҳалари эса ишлаб чиқаришга жорий қилишга таклиф этилди. Бу ёшларга аспирантурага кириш учун тавсияномалар ҳам берилди.

Институтда янги ихтисослик бўйича диплом олган ёшларга Ўзбекистон, шунингдек Ўрта Осиё республикалари полиграфия саноати корхоналарида ишлашга йўлланма берилди.

Оқ йўл, матбаачи мутахассислар!

Ф. ИСМОИЛОВ,
Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг доценти.

СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА

ЧИРЧИҚЛИК СПОРТЧИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

◆ **БЕЛЬГИЯНИНГ сув ҳавзаларида бир неча кун жаҳоннинг энг кучли байдаркачи ва каноэчилари ғолиблик учун кураш олиб бордилар. СССР терма командасининг тўрт кишилик байдаркачилари марра чизиғини иккинчи бўлиб кесиб ўтдилар. Уларнинг орасида чирчиқлик Гуля Шарафутдинова ҳам бор эди. У дугоналари қатори кумуш медаль билан тақдирланди.**

ИККИ ПЕШҚАДАМ

◆ ПОЙТАХТИМИЗДА республика шахмат-шашка клуби соврини учун анъанавий Бутуниттифоқ турнири давом этмоқда. Унда мамлакатимизнинг қатор шаҳарларидан 350 дан кўп шахматчи қатнашмоқда. Тўққиз турдан сўнг тошкентлик Тоҳир Воҳидов ва свердловсклик Вячеслав Мансуровлар 7,5 тадан очко жамғариб, пешқадамлик қилмоқдалар.

ОБЛАСТИМИЗ ВАКИЛЛАРИ ЧЕМПИОН

◆ **ОЛМАЛИҚДА городки спорти бўйича Ўзбекистон чемпионати икки босқичда ўтказилди. Биринчи босқичда шахсий чемпионлар аниқланган бўлса, иккинчи босқичда командалар бахслашишди. Областимиз вакиллари ҳар қачонгидан ҳам уюшқоқлик билан ўйнадилар. Улар чемпионлик шарафига муяссар бўлишди. Тошкент шаҳри «Старт» спорт клуби аъзолари иккинчи ўринни олдилар. Учинчи ўрин Самарқанд область вакилларига тегди.**

ЧЎҚҚИ ЗАБТ ЭТИЛДИ

◆ БИР группа хасковолик альпинистлар областимизда меҳмон бўлишди. Болгар дўстларимиздан Т. Михайлова, З. Такалов, Р. Панайтов, Д. Топанов ва «Буревестник» жамиятининг 6 аъзоси ҳамкорликда Майдонтол чўққисини забт этдилар. Улар 4320 метр баландликка кўтарилишди. Меҳмонларнинг айтишларича, альпинистлар биринчи марта тоғдаги қор устида палатка тикиб, тунадилар. Бу эса уларга ниҳоятда ёқимли ва завқли бўлди. Чўққига чиқишда қатор қийинчиликлар юз берди. Лекин Хасково округи ва Тошкент области вакилларидан иборат альпинистлар бу қийинчиликларни муваффақият билан енгдилар.

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ

1985 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Барча профилдаги озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат (саноати) товарлари бўйича юқори малакали контролёр-кассир ва сотувчилар.

Группаларга 17 ёшдан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ—6 ОЙ.

Ўқишни тугатганларга «КОНТРОЛЁР-КАССИР» ёки «СОТУВЧИ» малакаси берилади.

Озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат (саноат) товарлари бўйича кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларга тугалланмаган ўрта (8, 9-синф) маълумотли 15 ёшдан 25 ёшгача бўлганлар ҳам кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати — 8 ой.

Бу группаларни тугатганларга «КИЧИК СОТУВЧИ» малакаси берилади.

Контролёр-кассир ва кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларнинг барча тингловчиларига ҳар ойда 54 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

Шунингдек, ошпазлар тайёрлайдиган группаларга 17 ёшдан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқиш муддати—11 ой.

Қабул қилинганларга ҳар ойда 54 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

1985 йил 1 сентябрдан сўнг ташкил қилинган контролёр-кассир, кичик сотувчи ва ошпазлар тайёрлайдиган группаларда ўқиш ҳар бир группа комплектлангандан сўнг бошланади.

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ БАРЧА ГРУППАЛАРГА ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАНЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Республика ўқув-курс комбинатининг барча группаларига ҳужжатлар қабул қилиш бутун йил давомида узлуксиз равишда олиб борилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЎҚИШ РУС ТИЛИ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Тингловчилар шаҳарнинг энг яхши савдо корхоналарида — Тошкент Бош Универсал магазини—ГУМда, Республика «Гастроном» конторасига қарашли магазинларда ҳамда ресторан ва умумовқатланиш трестларининг илғор корхоналарида ишлаб чиқариш таълими (практика)ни ўтказадилар.

Ўқув-курс комбинатининг барча группаларига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмда 6 дона фотосурат, характеристика.

Республика ўқув-курс комбинатининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобур кўчаси, 3-уй. (13, 70-автобусларнинг, «Тез медицина ёрдами касалхонаси» бекати, 4, 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота» бекати). Телефон: 78-44-30.

СИЗ ЁШЛАРГА АТАЛГАН

ЁШЛАР МОДАСИ МУСТАҚИЛ РАВИШДА ҲАР ЖИҲАТДАН ТАКОМИЛЛАШИБ БОРМОҚДА.

Бу катталарнинг модасидан фарқли ўлароқ, конструктив услубларни дадиллик билан қабул қилади, ранглар муштараклигини моҳирлик билан топади.

ЁШЛАР МОДАСИ — БУ:

—либосларнинг деталлари кутилмаганда ёрқин ва жозибали бўлса ранглар ҳамоҳанглигини дадиллик билан ҳал этишдир; ранг жиҳатдан бир-бирига яқин бўлган газламалардан оқилона фойдаланишдир; янги формалар ва пропорциялар, ассиметрия услубларини моҳирлик билан кўрсата билишдир; ўзига хос деталлар ва безаклар мажмуасидан иборат.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ КОРХОНАЛАРИДА ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН

КЎЙЛАКЛАР

МОДАЛИ, ЖОЗИБАЛИ, ЗАМОНАВИЙ ВА ГЎЗАЛДИР.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ТВ

БУГУН

МТ I

9.00 «Время». 9.40 Мультфильмлар. 10.00 «Қадрдон оҳанглар». Киевдан олиб кўрсатилади. 10.30 «Саёҳатчилар клуби». 11.30 «Мен кўлмакдан сакраб ўтишни биламан». Телевизион бадиий фильм. 6-серия. 12.20 ва 15.00 Янгиликлар. 15.20 Ҳужжатли фильмлар. 16.00 «Миорица» молдаван куй ва рақслари ансамблининг концерти. 16.30 «Уруш йиллари болалиги». В. Панова асарлари асосида. 17.25 СССР халқ артисти В. Климов чалади (скрипка). 17.55 «Стадион ҳамма учун». 18.25 Телефильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Мультфильмлар. 20.00 «Дунё ва ёшлар». 20.40 «Мен кўлмакдан сакраб ўтишни биламан». Телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Джаз панорамаси». 23.00 «Дунё воқеалари». 23.15 Ҳужжатли фильм премьераси.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 РСФСРда хизмат кўрсатган артист Т. Вольская чалади (домра). 9.40 Телефильм. 10.10 «Қувноқ стартлар». 10.55 Р. Ибрагимова куйлайди. 11.20 «Сенинг ленинча кутубхонанг». 11.50 Телефильмлар. 12.10 Совет Армияси «Красная звезда» ансамблининг концерти. 12.35 Болалар учун фильм. 13.40 Немис тили. 14.10 Свердловск шаҳар «Улибка» хореографик ансамблининг чиқиши. 14.35 Тележурнал. 15.05 «Замонавий совет театри». 16.20 ва 18.30 Янгиликлар. 18.50 Т. Кузовлева. «Оби ҳаёт». Поэма. 19.10 «Москванинг мусиқавий уйлари». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 Тележурнал. 21.15 Халқ куйлари. 21.30 «Время». 22.05 «Мен чегарада хизмат қиламан». Бадиий фильм. 23.25 Футбол бўйича СССР чемпионати.

ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика. 7.50 Телефильм. 8.00 Болалар учун фильм. 8.30 «Ахборот». 8.50 «Пионер ёзи». 18.15 Янгиликлар. 18.30 Ўсмирлар учун «Тенгдош» (рус.). 19.05 «Ўзбекистон энергетикасининг янги ерларни ўзлаштириш ва суғоришдаги роли». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Область филармонияси солистларининг концерти. 20.30 «Ахборот». 20.50 Н. Исенбет. «Портфели куёв». Ғ. Камол номли Татар Давлат академик театрининг спектакли. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Н. Исенбет. «Портфели куёв». Ғ. Камол номли Татар Давлат академик театрининг спектакли (давоми). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ II

9.00—16.20 МТ II. 18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Кечув». Телефильм. 18.30 «Ҳаёт ҳали олдинда». Бадиий фильм. 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.20 Телефильм. 20.30 Илмий-оммабоп программа (рус.). 21.30 МТ II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари— 335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши— 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 337010, 325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда —325553; совет қурилиши—325645; маданият—325767; ахборот ва спорт —337010, 325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар ҳамда ҳарбий ватанпарварлик —325556; редакциянинг тунги навбатчи —334808, 325353.

Р. 13961. А. 1768. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12